

**ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΩΝ
ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΘΕΟΛΟΓΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΓΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Ἡ βιβλιοθήκη τοῦ Κέντρου Θεολογικῶν καὶ Ἀγιολογικῶν Μελετῶν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης¹, ποῦ ἐδρεύει στὴν Ἱερὰ Μονὴ Ἀγίας Θεοδώρας, Ἑρμοῦ 34, Θεσσαλονίκη, διαθέτει μικρὴ συλλογὴ δέκα χειρογράφων, τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν δωρεὰ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Κέντρου, καθηγητοῦ κ. Παν. Κ. Χρήστου. Τὰ χειρόγραφα αὐτὰ συνέλεξε, ὅπως μοῦ ἐδήλωσε, ὁ κ. Χρήστου ἀπὸ μαθητῆς του στὸ Ἐκκλησιαστικὸ Φροντιστήριο τῆς Φλώρινας καὶ στὴ Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Α.Π.Θ. κατὰ τὸ χρονικὸ διάστημα 1951-1967. Ἡ συλλογὴ δωρήθηκε στὴ βιβλιοθήκη τοῦ Κέντρου μὲ πράξη τῆς 25ης Νοεμβρίου 1993.

Ὅταν τὴν ἀνοιξὴ τοῦ 1993 ἔλαβα γνώση τῆς ὑπαρξης τῆς, ιδιωτικῆς τότε, συλλογῆς τῶν παραπάνω χειρογράφων, πρότεινα στὸν κ. Χρήστου νὰ ἀναλάβω τὴν καταλογογράφησή τους, πράγμα τὸ ὁποῖο δέχθηκε μὲ πολλὴ προθυμία. Ἡ περιγραφή τῶν χειρογράφων ἔγινε τὸν Σεπτέμβριο καὶ Ὀκτώβριο τοῦ ἴδιου ἔτους, στοὺς φιλόξενους χώρους τοῦ Κέντρου².

Κατὰ τὴν περιγραφή κάθε χειρογράφου ἀκολούθησα βασικῶς τὴ μέθοδο τοῦ Λ. Πολίτη³, μὲ τὶς ἐξῆς τροποποιήσεις: (1) τὶς διαστάσεις τῶν φύλλων (σὲ χιλιοστὰ) ἀκολουθοῦν, σὲ ὀρθογώνιες ἀγκύλες, οἱ διαστάσεις τῆς γραμμῆς ἐπι-

---

1. Τὸ Κέντρο λειτουργεῖ ἀπὸ τὸ 1990 καὶ ἔχει ὡς σκοπὸ τὴν προαγωγὴ τῶν ἀγιολογικῶν καὶ γενικότερα τῶν θεολογικῶν μελετῶν.

2. Αἰσθάνομαι τὴν ὑποχρέωση νὰ ἐκφράσω τὶς θερμὲς εὐχαριστίες μου πρὸς τὸν καθηγητὴ κ. Χρήστου, πρῶτα γιὰ τὴν προθυμία μὲ τὴν ὁποία μοῦ ἐπέτρεψε νὰ συντάξω τὸν παρόντα κατάλογο καὶ γιὰ τὴν κάθε εἶδους διευκόλυνση ποῦ μοῦ παρέιχε σὲ ὅλη τὴ διάρκεια τῆς προετοιμασίας του· ἔπειτα γιὰ τὴ διάθεσή του νὰ συζητῆ μαζί μου τὰ προβλήματα ποῦ ἀνέκυπταν καὶ γιὰ τὴ συμβολὴ του στὴν ἐπίλυσή τους. Εὐχαριστῶ ἐπίσης τὸν συνάδελφο στὸ Κ.Β.Ε. κ. Ἀ. Καραναστάση, γιὰ τὴ συνδρομὴ του στὴν ἑρμηνεία τῶν ἰδιωματικῶν λέξεων (κυρίως τουρκικῆς προελεύσεως) τοῦ ἀντίστοιχου εὔρετηρίου, καὶ τὸν θεολόγο-μουσικολόγο κ. Ἑμμ. Γιαννόπουλο, γιὰ τὴ βοήθειά του στὴν πληρέστερη καταγραφή τοῦ περιεχομένου τοῦ χειρογράφου ἀρ. 10. Τέλος, εὐχαριστίες ὀφείλω καὶ στὸν συνάδελφο κ. Σ. Καδᾶ, στὸν ὁποῖο ὀφείλονται τὰ πανομοιότυπα ποῦ συμπληρώνουν τὸν κατάλογο.

3. Βλ. τὰ παρακάτω δημοσιεύματα τοῦ Λ. Πολίτη: Ὁδηγὸς καταλόγου χειρογράφων, Ἀθήνα 1961, σσ. 109-112· Κατάλογος χειρογράφων τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης τῆς Ἑλλάδος, ἀρ. 1857-2500, Ἀθήνα 1991, σσ. ιε'-κ'. Κατάλογος χειρογράφων τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη 1991, σσ. ιε'-κγ'. Δὲν θεωρῶ ἀπαραίτητο νὰ ἐκθέσω ἐδῶ τὸν τρόπο περιγραφῆς χειρογράφων κατὰ τὸ σύστημα Πολίτη.

φάνειας· (2) τὰ χωρὶς ἀρίθμηση παράφυλλα στὸ τέλος τοῦ χειρογράφου δηλώνονται μὲ ἑλληνικὰ ψηφία· (3) στὴ δήλωση τοῦ περιεχομένου σημειώνεται τὸ φύλλο ἀρχῆς καὶ τέλους κάθε κειμένου· (4) στὴν ἀνάλυση τῶν τευχῶν⁴, τὴν ὁποία ἐπεξέτεινα καὶ σὲ χειρόγραφα στὰ ὁποία τὰ τεύχη δὲν ἀριθμοῦνται, ἀκολούθησα τὴ μέθοδο Hunger, γιὰ τὴν ὁποία ἐπίσης θεωρῶ ὅτι δὲν χρειάζεται νὰ δώσω ἐπεξηγήσεις· (5) γιὰ τὴν ταύτιση τῶν ὕδατοσήμων χρησιμοποίησα ὅλα τὰ γνωστὰ εὐρετήρια· (6) ἀντὶ γιὰ τὴ σχηματικὴ δήλωση τοῦ τύπου διακόσμησης τῆς στάχωσης, παραθέτω τὴν περιγραφή της.

Γιὰ λόγους οἰκονομίας παραλείπω τὴν παράθεση τῶν, ἐλάχιστων ἐξάλλου, συντομογραφῶν καὶ συμβόλων ποὺ χρησιμοποιοῦ. Γιὰ ὅλα παραπέμπω τοὺς ἐνδιαφερόμενους στοὺς καταλόγους ποὺ ἀναφέρονται στὴ σημ. 3.

1 Χάρτ. 170×120 [120/125×80/85] φφ. 303 στ. 21-23 (φφ. 240-303: 17-20) ἀκέφ.-κολοβ. 13ος αἰ. / α' ἡμ. 16ου αἰ.

Ἄποστολοευαγγέλιον (ἄνευ σηματοφώνων).

1 (φφ. 1r-239v) Εὐαγγελικαὶ περικοπαί.

φφ. 1r-157v Εὐαγγέλια τῶν κινητῶν ἑορτῶν. Ἄρχεται ἀκέφ. ἀπὸ τῆς Τρ. μετὰ τὴν Κυ. Θωμᾶ (Ἰω. 3, 18 ὁ πιστεύων). Ἄπὸ τοῦ Σα. μετὰ τὴν Πεντηκοστὴν μέχρι Κυ. Βαίων μόνον αἱ περικοπαὶ Σα. καὶ Κυ.

φφ. 157v-230v Μηνολόγιον.

φφ. 231r-239v Ἐωθινὰ εὐαγγέλια: β' (ἀκέφ.), γ', ε' (κολοβ.), ζ', η' (κολοβ.), ι' (ἀκέφ.), θ', ια'.

2 (φφ. 240r-303v) Ἀποστολικαὶ περικοπαί.

φφ. 240r-289v Ἀπὸ τῆς Κυ. Πάσχα μέχρι Μ. Σα.

φφ. 290r-303v Μηνολόγιον. Λήγει κολοβ. εἰς τὴν 2αν Φεβρ.

A. Ὁ κῶδιξ ἀπετελέσθη ἐκ τῆς συσταχώσεως δύο ἀρχικῶς ἀνεξαρτήτων χειρογράφων. Τ ε ὕ χ η : (ἀρ. 1) 7 (8-1 [ἐξέπεσε μετὰ χάσματος τὸ α' φύλλον τοῦ τεύχους]: 7), 2×8 (23), 7 (8-1 [ἐξέπεσε μετὰ χάσματος ἐν φύλλον μετὰ φ. 27]: 30), 18×8 (174), 6 (8-2 [ἐξέπεσαν μετὰ χάσματος ἀνὰ ἐν φύλλον μετὰ φ. 174 καὶ φ. 180]: 180), 6 (8-2 [ἐξέπεσαν μετὰ χάσματος τὰ φφ. α' καὶ β' τοῦ τεύχους]: 186), 8 (194), 7 (8-1 [ἐξέπεσε μετὰ χάσματος ἐν φύλλον μετὰ φ. 194]: 201), 3×8 (225), 5 (8-3 [ἐξέπεσαν μετὰ χάσματος ἐν φύλλον μετὰ φ. 225 καὶ δύο φύλλα μετὰ φ. 228]: 230), 9 (239)· (ἀρ. 2) 4×12 (287), 2×8 (303). Ἐξέπεσαν ἐν ἀρχῇ ἐν πλήρῃ τεύχους. Τὰ τεύχη ἀριθμοῦνται (εἰς ἀρ. 1) διὰ χειρὸς τοῦ γραφέως (ἐρυθρογρ., β'-λα') εἰς τὴν κάτω ράχιν τοῦ recto τοῦ πρώτου φύλλου καὶ τοῦ verso τοῦ τελευταίου φύλλου ἐκάστου τεύχους (ἐλλείπουν οἱ ἀρ. κδ', λ' καὶ λα'). Διαταραγμένη ἡ σειρά τῶν φύλλων εἰς τὰ τεύχη γ' καὶ δ' (φφ. 8-23)· ἡ ὀρθὴ σειρά: 8 ... 14, 21, 22, 15 ... 20, 23. Δὲν διακρίνεται ἀρίθμησης τευχῶν εἰς ἀρ. 2. — Γ ρ α φ ἡ (ἀρ. 1) ὀρθία, στρογγύλη, λειτουργικὴ, ἐπιμελημένη, ἐμπειροῦ βιβλιογράφου

4. Προτίμησα τὸν γενικότερο ὄρο «τεύχος» (fasciculus) ἀντὶ γιὰ τὸν εἰδικότερο «τετράδιον», ποὺ δηλώνει τὸ ὀκτάφυλλο (quaternio).

(Πίν. 1). 'Η χείρ παρομοία πρὸς τὴν τοῦ μοναχοῦ Θεοδοσίου (βλ. A. Turyn, *Dated Greek Manuscripts ... of Italy*, τ. 2, πίν. 81 [ἔτ. 1302]). Μελάνη καφέ. Ἐρυθρόγραφοι τίτλοι, λιτὰ ἀρχικά καὶ ἐπίτιτλα. Εἰς ἀρ. 2 ἐλαφρῶς δεξιοκλινῆς, γωνιώδης, ἀνειμένη (Πίν. 2). Μελάνη καφέ. Ἡ συνήθης ἐρυθρογραφία. Διὰ τῆς αὐτῆς χειρὸς καὶ τὰ φφ. 231-233 καὶ 236-239, πρὸς ἀναπλήρωσιν ἐκπεσόντων φύλλων. — Χ ἄ ρ τ η ς βομβύκινος (ἀρ. 1), ἐξαιρέσει τῶν φφ. 231-233 καὶ 236-239. Δὲν διακρίνονται ὑδ. γραμμαὶ καὶ ραβδώσεις. Εἰς ἀρ. 2 χάρτης λεπτός, ὑδ. γραμμαὶ πυκναί, ὕδατός. ¹ (φφ. 269/270) χείρ, ὡς περ. Briquet 10738 [1525] καὶ ² (φφ. 289/294) χείρ, ὡς περ. Briquet 10766 [1524/7]. — Κ α τ ἄ σ τ α σ ι ς μετρία· κηλίδες ἐξ ὑγρασίας· στήβρωτος· στάγματα κηροῦ· φθοραὶ εἰς τὴν ἐξωτερικὴν ὄψιν τῶν φύλλων τῆς ἀρχῆς.

Σ τ ἄ χ ω σ ι ς νεωτερικὴ (σανίδες), ἐκ δέρματος μελανόχρου, ἄνευ διακοσμῆσεως.

Ε. φ. 199ν (χείρ μεταγεν.) + *Οταν περαση τουτο εβαγγέληον, ἄμε εις τὰς δωδεκα του Λουκα η αλη Κηριακή.*

2 Χάρτ. 143/145×102/105 [105×75] φφ. VIII, 154, η' στ. 16-17
ἀκέφ.-κολοβ. μέσ. 15ου αἱ.

Διηγήσεις ἐκ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης.

1 (φφ. 1r-154v) (Τίτλος, ὡς ἐν τῷ κώδιξι) «Ἀρχὴ σὺν θεῷ ἀγίῳ ἀρχώμενο τὸ παλαιῶν ἀπο τοῦ προτοῦπλάστου Ἀδὰμ μέχρι καὶ τὸν υστερινὸν ὄλον τῶν [...] πατέρων» (ἐφθαρμένον τὸ φύλλον). Ἀρχ. Πρὸ πάντων καὶ διὰ πάντων [...] καὶ σὺν πᾶσι χρῆ τὸν ἀληθῆ χριστιανὸν ἐπίστασθαι τί θεός (βλ. κώδδ. E.B.E. 2178. 27 καὶ 2187. 15· ἢ ἐν τῷ Καταλόγῳ τῶν Ἀθηνῶν ἀναφερομένη ἔκδοσις Vassiliev ἀπρόσιτος εἰς ἡμᾶς). Ὁρισμένα ἐκ τῶν κεφαλαίων:

φ. 3v Περὶ τοῦ ἀνθρώπου, φ. 9v Περὶ τοῦ Λάμεχ, φ. 10r Περὶ τοῦ θανάτου τοῦ Κάιν, φ. 13v Περὶ τοῦ Ἐνώχ, φ. 14r Περὶ τῆς κιβωτοῦ, φ. 19v Περὶ τῆς πόλεως καὶ τοῦ πύργου, φ. 20v Περὶ τοῦ Ἀβραάμ, φ. 27v Περὶ τοῦ Μελχισεδέκ, φ. 38v Περὶ τῆς ἀγίας Τριάδος [ἢ φιλοξενία τοῦ Ἀβραάμ], φ. 42r Περὶ τὰ Σόδομα καὶ Γόμορα, φ. 53r Περὶ τοῦ Ἰσαάκ, φ. 59v Περὶ τοῦ Μωυσέως, φ. 77r Περὶ τῆς νομοθεσίας, φ. 103r Περὶ τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ, φ. 112r Περὶ Ἰεφθάε, φ. 117v Περὶ τοῦ Σαμψών, φ. 122r Περὶ τοῦ Σαμουήλ, φ. 133r Περὶ τοῦ Σαούλ, φ. 139v Περὶ τοῦ Γολιάθ, φ. 143r Περὶ τοῦ Οὐρίου, φ. 144r Περὶ τοῦ Νάθαν τοῦ προφήτη (!), φ. 145v Περὶ τοῦ Ἀβεσσαλώμ.

2 (φ. 154v) (Τίτλος) «Διάλεξι τοῦ ἀββᾶ Ἀναστασίου τοῦ [μα]καρίᾳ τῇ μνήμῃ, ὅτε ἀμφιβολίαν ἐπ[οίησαν] πρὸς αὐτὸν οἱ (Ἰ)ουδαῖοι περὶ τοῦ νόμου αὐτῶν καὶ περὶ τῆς πίστεως τῶν Χριστιανῶν». Ἀρχ. Ὁ Χριστιανὸς ἔφη πρὸς τὸν Ἰουδαῖον. Ἐρώτησις σύντομος πρὸς Ἰουδαῖον δεικνὺς (!) αὐτὸν οὐδαμινόν. Τὸ κεῖμενον λήγει (κολοβ.) εἰς τὸ αὐτὸ φύλλον.

Α. Τ ε ὑ χ η : 1 (1), 19×8 (153), 1 (154). Εἰς τὰ φφ. 2-153 ἀρίθμησις τετραδίων διὰ χειρὸς τοῦ γραφέως (δ' - κβ') εἰς τὸ μέσον τῆς κάτω ὤρας του recto τοῦ πρώτου φύλλου

καὶ τοῦ verso τοῦ τελευταίου φύλλου. Εἰς ὠρισμένα φύλλα οἱ ἀριθμοὶ ἀπεκόπησαν κατὰ τὴν στάχωσιν ἢ διακρίνονται λείψανα αὐτῶν. Εἰς φ. 1ν ἀρ. γ' (ἐξέπεσαν ἐπομένως ἐν ἀρχῇ τὰ τεύχη α'- β' καὶ τὰ ἐπτὰ πρῶτα φύλλα τοῦ γ'). Εἰς φ. 154r ἀρ. κδ'. Ἐγγραφον τὸ φ. 67r-v (μεταγενεστέρα προσθήκη κατὰ τὴν στάχωσιν, εἰς ἀντικατάστασιν ἐκπεσόντος φύλλου· χάσμα μεταξὺ τῶν φφ. 66 καὶ 68), τὰ ἐν ἀρχῇ πφφ. I-VIII καὶ τὰ ἐν τέλει α-η. — Γ ρ α φ ἡ ὀρθία,γωνιώδης, κατ' ἀπομίμησιν λειτουργικῆς (Πίν. 3). Μελάνη καφέ. Λιτὰ ἐρυθρόγραφα ἀρχικά. Ἐτεχνα ἐπίτιτλα διὰ συνδυασμοῦ ἐρυθροῦ καὶ μελάνης εἰς φφ. 1r καὶ 154v. Εἰς φφ. 77v-83v διακρίνεται ἕτερα χεῖρ (γραφὴ δεξιοκλινῆς, συνεπτυγμένη). — Χ ἄ ρ τ η ς λεπτός, φαιός, ὑδ. γραμμαὶ πυκναί, ὑδατός. ¹ (φφ. 3/4) ζυγός, ὡς Harlfinger, Waage 56 [1446], ² (φφ. 38/41) ἡλάγρα, ὡς Piccard IX 1 (Werkzeug und Waffen), I 238 [1446] καὶ ³ (φφ. 91/92) κορώννα, ὡς περ. Briquet 4731 [1448]. — Κ α τ ἄ σ τ α σ ι ς κακὴ· ἐκτεταμέναι κηλίδες ἐξ ὑγρασίας δι' ὄλου τοῦ κώδικος· ἐφθαρμένα τὰ φύλλα ἀρχῆς καὶ τέλους, ὡς ἐπίσης καὶ εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ κώδικος· εἰς πολλὰ φύλλα προσθήκη χάρτου διὰ τὴν στάχωσιν.

Σ τ ἄ χ ω σ ι ς νεωτερικὴ, ἐκ δέρματος καστανόχρου, ἄνευ διακοσμῆσεως.

Ββ. φ. 1r Καὶ τότε πρὸς τοῖς ἄλλοις Νικολάου μ : χ : λ Γ : Γ :

Ε. φ. 150v Σημείωμα ἀδιάγνωστον.

Πφ. σταχ. τέλ. + Πανηρότατε λογιότατε θεοπρό[βλητε].

3 Χάρτ. 160x105 [140x95] φφ. II + σσ. 168 στ. 19-20 κολοβ.
β' ἡμ. 18ου αἰ.

Διηγήσεις θρησκευτικοῦ περιεχομένου (εἰς δημῶδη).

Περιέχονται 32 διηγήσεις. Προηγῆται (πφφ. Iγ-IIν) Πίναξ περιεχομένων διὰ χειρὸς τοῦ γραφέως, ἔνθα ἀναγράφονται καὶ ἕτεροι 4 τίτλοι. Εἰς τὸν Πίνακα διαφέρουν ἐνίοτε αἱ ἐπιγραφαὶ τῶν διηγήσεων. Οἱ τίτλοι τῶν 32 διηγήσεων (διωρθωμένοι ὡς πρὸς τὴν ὀρθογραφίαν) εἶναι οἱ ἑξῆς:

σ. 1 Ὅταν ἔκαμεν ὁ θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, σ. 5 Ἄνοιξη καὶ Χη-
νόπωρο (!), σ. 6 Ὁ Νῶε πῶς ἔκτισεν τὴν Κιβωτόν, σ. 12 Δαβὶδ ἔσφαξε τὸν
Γολιάθ, σ. 21 Ὁ Δανιὴλ ἀπὸ Κύρου ῥίπτεται εἰς τὸν λάκκον, σ. 25 Ἁγία
Ἐλένη βασίλισσα, σ. 52 Ἀβραάμ, σ. 56 Ἀπόστολος Πέτρος τὸ θαῦμα ὁποῦ
ἔδειξεν στὴν Ῥώμην (ὁ τίτλος ἐκ τοῦ Πίνακος), σ. 60 Εἰς τὴν Βαϊφόρον, σ.
61 Ἀνάληψις, σ. 68 Ὁ Θεὸς εἶδε τὸν Μωυσῆν, σ. 81 Ἱερεμίας καὶ Βα-
ρούχ, σ. 89 Αἰρετικὸς ἔγινε Χριστιανός, σ. 90 Περὶ τῶν ἐπτὰ παιδῶν, σ.
98 Χρυσοστόμου τὸ ἅγιον λείψانون, σ. 106 Διὰ τὸν Λῶτ ὁποῦ ἐφύτευσεν
δαυλοὺς τρεῖς, σ. 108 Τοῦ Ἀβραάμ ἡ θυσία, σ. 110 Βασιλέας Οὐεσπεσια-
νὸς ἐρήμωσεν τὴν Ἱερουσαλήμ, σ. 113 Βασιλέας Ἰουστιανὸς (!) καὶ Θεοδώ-
ρα, σ. 120 Ναὸς τοῦ ἀγίου Ἀποστόλου εἰς πόλιν, σ. 122 Θεόδωρος καὶ
Ἰωσήφ Ἐβραῖος, σ. 126 Εἰκόνα θαυματουργῆσε στὸν Ἐβραῖον, σ. 128 Εὐ-
αγγελιστὴς Λουκάς, σ. 130 Αὐγάρως εἶχε λέπραν, σ. 132 Εἰκόνα καὶ καν-
δήλα πού βρέθη στὴν πόλιν, σ. 134 Τῆς Παναγίας τὸ θαῦμα, σ. 137 Ὁ Πα-

τριάρχης ἔστειλε τὴν εἰκόνα στὴν Ῥώμην, σ. 140 Μαγάρισαν τὰ φαητὰ στὴν πόλιν, σ. 142 Περὶ τοῦ Λαζάρου, σ. 151 Ἡ Κοίμησις τῆς Θεοτόκου, σ. 168 Ἀγία Πεντηκοστή, σ. 171 Ἡ Μεταμόρφωσις (κολοβ.).

Εἰς τὸν Πίνακα ἀναγράφονται ἀκολουθῶς καὶ τὰ ἐξῆς κεφάλαια: Ἡ Γέννησις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, Οἱ τρεῖς μάγοι ὅταν ἔφεραν τὰ δῶρα, Ὁ Ἡρώδης ὁ βασιλεὺς ὅταν ἔσφαξεν τὰ βρέφη, Προφήτης Ἡλίας. Ἡ ἀρχὴ τῆς τελευταίας διηγῆσεως (κατὰ τὸν Πίνακα) εἰς σ. 183.

Α. Τ ε ὑ χ η : 14 (σ. 27· ὁ ἀρ. 1 ἐτέθη εἰς τὸ verso τοῦ πρώτου φύλλου), 18 (σ. 63), 8 (10-2 [ἐξέπεσαν μετὰ χάσματος μετὰ τὴν ἀρίθμησιν τῶν σελίδων δύο φύλλα μετὰ σ. 63] : σ. 83), 6 (σ. 95), 10 (σ. 115), 6 (σ. 127), 10 (σ. 147), 6 (σ. 159), 2 (σ. 163), 4 (6-2 [ἐξέπεσε μετὰ χάσματος ἐν φύλλον μετὰ σ. 171, ἐπικολημένον εἰς τὴν στάχωσιν τὸ τελευταῖον φύλλον τοῦ τεύχους] : σ. 171). Δὲν ἀριθμοῦνται τὰ τεύχη. Ἀρίθμησις σελίδων διὰ χειρὸς τοῦ γραφέως. Ἄγραφος ἢ σ. 11. — Γ ρ α φ ἡ ἀνειμένη, ἀγροίκου χειρὸς. Μελάνη μαύρη. Ἐλλειψίς ἐρυθρογραφίας. — Χ ἄ ρ τ η ς χονδρός, «τουρκικός». — Κ α τ ἄ σ τ α σ ι ς μετρία ἕως κακή.

Σ τ ἄ χ ω σ ι ς νεωτέρα ἡμιδερματίνη, ἐφθαρμένη εἰς τὴν ράχιν καὶ εἰς τὰ ἐξώφυλλα. Ἐπὶ τοῦ ἐξωφύλλου ἀρχῆς ἐπικολημένη ὀκτάγωνος ἐτικέτα ἐκ χάρτου μὲ ἐπιγραφὴν: ΧΑΤΖΙΔΥΜΗΤΡΙ[. . . . .] ΜΑΒΡΟΒΙΝΟΣ 1769.

Ε. πφ. Γρ 1762 *Ηουλίου 10 Ζέμωναν* [= Σεμλίνον]. Ἐστηλα μια σελαν, ένα τζουλι-ταρι καὶ σερσάμαρα [= σερσάμαρα;] στην Πέσταν μαι τον Μηχαλη ποπ [= παπά] Κον-σταντηνων.

Εἶδοσα τα φορεματα μου τον Βάρθα, μια γουνα μαι τα ασίμικα, ενα ζουνάρι μαιταξο-τω, εναν τολαμαν, ενα πανώβρακό καὶ πενήντα καρακροσια να τα πηγενη τοὺς σιντρο-φους μου.

Καὶ τὴν ομολογιαν του Οβριου εδοσα τὸν πασα Δημητρη τον Γιανακό παπα Σκουλη σηντροφον.

πφ. σταχ. ἀρχ. 1762 Ἡουλίου.

σελ. ἄνευ ἀρ. πρὸ τῆς σ. 1 (Διάφοροι λογαριασμοί):

το σεντοῦκι	ασ(λάνια)	4
ὁ ταβ καὶ το ὑπρι [;]		4: 20
ἡ εἰκῶνες		1
τὰ σήδερα 3 1/2 ὠκ. ἀπὸ 19		1: 26
τὸ ζυμπίλι		15
τὸ κουτί		<u>10</u>
		11: 31

ὁ μῆλος ἀπλέρωτος

τὸ σκαμνὶ 8

διὰ τὴν μαλάθα 3

σ. 167 *Εδο γραφω τα αγια χοματα πηρα απο παντου:*

απο του αγίου Λαζάρου πια χομα

απο του αγίου Σαβα του ηγιασμένου απο τα λιψανα

απο το ορος τον ελεον

απο τον Σταβρον επιρα χομα καὶ ενα πορτοκαλι

απο την Βιθλεμ 2 χορμαδηα εβλαβιαν

απο τίς αγιας Ανας και αγια κυμ(ησιν) τα σπητια πηρα πορτοκαληα εβλαβιαν

απο κυ που εκαμεν πιλον και ἀληψεν τα ματια του τιφλου πира χομα
απο κυ που καθησεν η Πανάγια χριμαίνη μαί τόν Χριστον πира χομα

σ. 169 1762 Νοεμβρίου 1 Γιάφα. Γραφω πόσα μαι βγικαν η σουμα μου ασ(λάνια)
755.

εδοσα στη ηαφα [= Ίάφα] σαρανταλιτουργο	ασ(λάνια)	10
ετερα καφαρη [= καφάρι]	ασ(λάνια)	10
αγοη [= άγώι] ός την αγιαν Ερουσαλημ	ασ(λάνια)	4
στω Ρημαθεα καφαρη και χαρι	ασ(λάνια)	5
στων Αγιων Ταφων παρουσιες	ασ(λάνια)	350
ταίσκερεν	ασ(λάνια)	16
στην Γεφσημανη	ασ(λάνια)	10
στον αγιων Γεοργιων	ασ(λάνια)	1
στων πρωφίτην Ηληαν	ασ(λάνια)	10
στην Βηθλεεμ	ασ(λάνια)	15
αγώη και έξωδα	ασ(λάνια)	2
δηακωνεικα	ασ(λάνια)	17
στω Σταβρω	ασ(λάνια)	5
στων αγιων Σαβα	ασ(λάνια)	15

σ. 170 Γραφω τή ψωνήζω χωρης λενωματα· πήρα:

40 κομπωλόγια μαβρα	6 παραδες	ασ(λάνια)	240
20 ετε(ρα) σιτεφενυα	9 »	»	180
30 ετε(ρα) λογισ	4 »	»	120
7 ετε(ρα) τουρχυκα	3 »	»	21
1 γιαταγανη	5 »	»	660
6 ζονες	3 »	»	24
2 κομβολοηα παρδαλα	»	»	45

σ. 171 Εδω γραφω πόσα μήληα ήνε απο Σαλονηκυ έως Γιαφα. Προτα απο τιν Σα-
λονηκη ηνε ος την Γιαφα 1800.

Σημ. Όλα τὰ σημειώματα δια χειρός του γραφέως. Ός εμφαίνεται εκ της ετικέτας εις την στάχωσιν, ονομάζεται Δημήτριος και έπεσεκέφθη τους Άγίους Τόπους (Χατζηδη-
μήτριος). Πολλαι εκ των διηγήσεων, αι όποϊαι συνετέθησαν προφανώς υπό του ίδιου,
έχουν σχέσιν με την Ίερουσαλήμ.

4 Χάρτ. 187×142 [150×90] φφ. III + σσ. 238 στ. 20 έτ. 1789

Έμμετρα και πεζά κείμενα θρησκευτικού περιεχομένου (εις δημώδη).

Έν αρχή (φφ. ΙΓ-ΙΙν) «Πίναξ του παρόντος βιβλίου» και (σσ. 1-2) Στίχοι άνεπίγραφοι. Αρχ. Έντιμε κυρ Χατζή, τίμιον και εύπρόσδεκτον τὸ προσκύνημά σου, || δια τουτο ὁ Θεὸς εις βίβλον ζωής έγραφε τὸ ὄνομά σου (βλ. κώδδ. E.B.E. 1894, φ. 3ν και 2162, σ. 2). Οί στίχοι αναφέρονται κατά τὸ πλεϊστον εις τὸ περιεχόμενον τῶν διηγήσεων αι όποϊαι έπονται. Αί επιγραφαι και οι δύο πρώτοι στίχοι (όταν παρατίθενται) ὡς εις τὸ χφ (διωρθώθησαν τὰ λάθη ὀρθο-
γραφίας).

1 (σσ. 3-9) Περὶ τὰ φρικτὰ Πάθη του Κυρίου και Θεου και Σωτήρος ἡμῶν

Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἄρχ. Τοῦ ἀφεντός μας τοῦ Χριστοῦ τὰ Πάθη νὰ θυμᾶσαι, ἢ ὕμνει καὶ δόξαζε αὐτόν, ἂν θέλῃς Χριστοῦ νᾶσαι. Ἀκολουθεῖ διήγησις τῶν Παθῶν ἀπὸ τῆς προδοσίας τοῦ Ἰούδα μέχρι τῆς Ἀναστάσεως. Οἱ τίτλοι τῶν ἐπὶ μέρους διηγήσεων:

2 (σσ. 9-10) Προδίδεται ὁ Χριστός, 3 (σσ. 10-11) Ὁ Χριστὸς φέρεται εἰς τὸν Ἄνναν, 4 (σσ. 12-13) Ὁ Χριστὸς φέρεται εἰς τὸν Καϊάφα, 5 (σσ. 13-16) Τὸν Χριστὸν ἐξορκίζει ὁ ἀρχιερεὺς, 6 (σσ. 16-17) Ὁ Χριστὸς παραδίδεται τῷ Πιλάτῳ, 7 (σσ. 17-20) Ὁ Χριστὸς κρίνεται, 8 (σσ. 20-22) Ὁ Χριστὸς στέλνεται εἰς τὸν Ἡρώδη, 9 (σσ. 22-26) Ὁ Χριστὸς φέρεται πάλιν εἰς τὸν Πιλάτον, 10 (σσ. 26-31) Ὁ Χριστὸς ἐμπαίζεται ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν, 11 (σσ. 31-35) Ὁ Χριστὸς σταυρώνεται, 12 (σσ. 35-37) Τοῦ Χριστοῦ τὰ φορέματα διεμοιράζονται (!) καὶ τὸν περιγελοῦν, 13 (σσ. 37-38) Περὶ τῶν ληστῶν, 14 (σσ. 38-42) Περὶ τῆς θλίψεως τῆς Παναγίας, 15 (σσ. 42-44) Ὁ Χριστὸς παραδίδει τὴν μητέρα του εἰς τὸν μαθητὴν, 16 (σσ. 44-46) Περὶ τοῦ σκότους καὶ τῶν λοιπῶν γενομένων σημείων, 17 (σσ. 46-49) Περὶ τῆς νυγείσης πλευρᾶς τοῦ Χριστοῦ, 18 (σσ. 49-53) Ὁ Χριστὸς θάπτεται, 19 (σσ. 53-56) Θρῆνος τῆς Παναγίας, 20 (σσ. 56-58) Ὁ τάφος βουλλώνεται, 21 (σσ. 58-59) Ἡ μυροφόροις (!) ἔρχονται (ἢ Ἄρχ. ὁμοία ὡς ἐν κώδ. E.B.E. 1894. 7), 22 (σσ. 60-64) Ὁ Χριστὸς ἀνέστη.

23 (σσ. 65-70) Περὶ τῆς γεννήσεως τοῦ προφήτου καὶ βασιλέως Δαβίδ. Ἄρχ. Ὁ Ἰεσσαὶ ἀγάπησεν ἀπ' ταῖς δουλεύτραις μίαν ἢ κ' ἐσύντυχε μὲ λόγου της νὰ κάμη ἀμαρτίαν, 24 (σσ. 70-72) Εὐχή.

25 (σσ. 72-78) Ἱστορία πολλὰ θαυμαστὴ ἐκ τῆς θείας Γραφῆς περὶ τῆς ὠραίας καὶ σώφρονος Σωσάννης. Ἄρχ. Σωσάννα ἢ φιλόθεος, δόξα καὶ καταδίκη ἢ καὶ τῆς σωσαννιζούσης ἀγία διαθήκη, 26 (σσ. 79-81) Περὶ τῆς Σωσάννης οὔσης εἰς τὸν λουτρόν· ἐμπῆξαν καὶ οἱ γέροντες, 27 (σσ. 82-84) Λόγια Σωσάννης πρὸς αὐτούς, 28 (σσ. 84-91) Ψευδομαρτυρία κατὰ Σωσάννης, 29 (σσ. 92-96) Κρίσις τοῦ Δανιήλ, 30 (σσ. 96-98) Λιθοβολοῦνται οἱ κακόγεροι, 31 (σσ. 98-100) Ἀπορία καὶ Λύσις, 32 (σσ. 100-101) Τραγοῦδι. Ἄρχ. Ὡ χαρὰ εἰς τὴν Σωσάννα, ὦ χαρὰ εἰς τοὺς γονεῖς, ἢ ὅλοι χατζῆδες τραγουδᾶτε, ἅς μὴ σιωπᾶ κανεῖς.

33 (σσ. 101-105) Περὶ τῆς Ἀμερικῆς, ἧτοι τῆς Χανδίας, ὅπου πραγματεύονται τὴν σήμερον. Ἄρχ. Καὶ τούτη ἢ Ἀμερικὴ δὲν ἦτον γνωρισμένη ἢ ἀπὸ τοὺς πάλαι βασιλεῖς; Δὲν ἦτον ἀκουσμένη;

34 (σσ. 105-113) Περὶ τῆς μεγάλης πείνας ὅπου ἔγινεν ἐδῶ εἰς τὴν Ἱεροσαλήμ (!) καὶ περὶ τῆς παιδοφάγου μητρός. Ἄρχ. Μία γυναῖκα εὐγενῆς ὀνόματι Μαρία, ἢ Λάζαρος ὁ πατέρας της, Ἐβραῖα καὶ πλουσία.

35 (σσ. 113-116) Ἱστορία περὶ τιμημένων καὶ ἀτίμων γυναικῶν καὶ κουριτζίων (!). Ἄρχ. Ἀκούσατε μητέρες μου, ἀκούσατ' ἀδελφαῖς μου, ἢ ἐσεῖς γυναῖκες τοῦ Χριστοῦ, καλαῖς Χριστιαναῖς μου.

- 36 (σσ. 117-121) Νουθεσία καλοῦ πατρὸς πρὸς τὸν υἱὸν του.
- 37 (σσ. 122-125) Περὶ ματαιότητος τοῦ κόσμου. Ἄρχ. Καλὸς ὁ κόσμος, πάγκαλος, ὡς ποίημα Κυρίου, ἢ ὅμως ἐγὼ πολλὰ καχός, ὡς παγκαχίστου βίου.
- 38 (σσ. 126-127) Περὶ τῶν θυγατέρων τοῦ διαβόλου (βλ. κώδ. E.B.E. 1894, σ. 68).
- 39 (σσ. 127-129) Περὶ τοῦ λυριστοῦ. Ἄρχ. Ἐτοῦτος ἦτονε ἐδῶ στήν Ἱερουσαλήμ ὁ εὐλογημένος, ἢ κ' ἤξευρε λύρα κ' ἔπαιζεν, ἦτονε μαθημένος.
- 40 (σσ. 129-134) Περὶ τοῦ μαγιστριανοῦ· μαγιστριανὸς εἶναι ὀφείκειον βασιλικόν, ἦγουν ὡσάν καπετζήπασις· μοσχόβικα τὸν λέγουν κοριέρον.
- 41 (σσ. 134-141) Περὶ σώφρονος γυναικός.
- 42 (σσ. 141-151) Περὶ τοῦ Μελχισεδέκ θαυμαστῆ ἱστορία. Ἄρχ. Ἦτον μία βασίλισσα (καθὼς ἐγὼ παιδιά μου ἢ ἔχω ἐκ παραδόσεως ἀπὸ τὰ γονικά μου).
- 43 (σσ. 151-153) Περὶ τῆς γυναικὸς καὶ θυγατέρων τοῦ Λώτ.
- 44 (σσ. 153-155) Περὶ τῆς Δείνας, θυγατρὸς Ἰακώβ τοῦ πατριάρχου.
- 45 (σσ. 155-159) Περὶ τῆς Θημάρ, θυγατρὸς τοῦ βασιλέως Δαβίδ. Ἄρχ. Ἐτούτην τὴν ἀγάπησεν τόσον ὁ ἀδελφός της, ἢ ὥστε καὶ τὸν ἀρρώστησεν ἔρωτας ὁ δικός της.
- 46 (σσ. 159-164) Περὶ εὐμόρφων γυναικῶν.
- 47 (σσ. 165-170) Περὶ τῆς συλλήψεως τοῦ δυνατοῦ Σαμφῶν· καὶ περὶ θεαρέστων γυναικῶν καὶ νοικοκυράδων.
- 48 (σσ. 171-177) Περὶ τοῦ μεταμορφωθέντος δαίμονος.
- 49 (σσ. 177-179) Περὶ δαιμονιζομένης παρθένου.
- 50 (σσ. 179-186) Ἱστορία τρομακτικὴ καὶ πολλὰ φοβερωτάτη περὶ τῆς γυναικὸς τοῦ λευίτου, καὶ φαρμακωτάτη.
- 51 (σσ. 186-189) Καὶ ἄλλοι στίχοι κατανουκτικοὶ καὶ ἀληθέστατοι.
- 52 (σσ. 189-190) Ἄσμα. Ἄρχ. Ἄσωμεν νῦν τῷ Κυρίῳ ἢ βασιλεῖ τῷ οὐρανίῳ ἢ ἄσωμεν πᾶσαι γυναῖκες ἢ ἔθνικαῖς τε καὶ ἑβραῖκες (!).
- 53 (σσ. 190-194) Ἱστορία νουθετικὴ καὶ παραπονητικὴ.
- 54 (σσ. 195-204) Καὶ ἄλλα περὶ τῆς ταλαιπώρου ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου (ὁ τίτλος ἐκ τοῦ Πίνακος).
- 55 (σσ. 204-207) Ὑμνος καὶ εὐχαριστία εἰς τὴν Θεοτόκον (ὁ τίτλος ἐκ τοῦ Πίνακος).
- 56 (σσ. 209-217) Λόγοι ἐκ τῶν θεοπνεύστων ἀγίων πατέρων καὶ μεγάλων ἀσκητῶν περὶ ψυχικῆς ὠφελείας. Τρεῖς λόγοι: α' (σσ. 209-212) Ἄρχ. Ἔλεγεν κάποιος ἀπὸ τοὺς ἐναρέτους ἀγίους πατέρας ὅτι πηγαινάμενος εἰς Ἀλεξάνδρειαν, β' (σσ. 212-214) Ἄρχ. Μᾶς ἐδιηγήθη ἕνας ἀπὸ τοὺς ἀγίους καὶ μεγάλους πατέρας ὅτι μία γυναῖκα ἦτον πολλὰ πλουσία, γ' (σσ. 214-217) Ἄρχ. Καθεζόμενοί τινες μεγάλοι ἀσκηταὶ εἰς τὴν ἔρημον εἰς μίαν σκῆτην (βλ. κώδ. E.B.E. 1894. 4).

57 (σσ. 217-218) Στίχοι ἀνεπίγραφοι. Ἀρχ. Ὅθεν ὁ ἅγιος Δαβίδ εἰς τὴν φαλμογραφίαν, ἢ εἶπα νὰ ἐξαγορευθῶ Θεῶ τὴν ἀνομίαν.

58 (σσ. 218-222) Λόγος Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, ὅτι δὲν πρέπει νὰ κλαίωμεν τὰ παιδιά ὅταν ἀποθαίνουν νέα. Ἀρχ. Ὅσα γὰρ μικρὰ παιδιά χωρὶς ἁμαρτίας ἀπὸ δώδεκα χρονῶν καὶ κάτω ἀπὸ τῆς πολυστενάκτου σαρκὸς ἐχωρίσθησαν.

59 (σσ. 222-226) Λόγος τοῦ αὐτοῦ, διατί πεθαίνουν τὰ παιδιά νέα. Ἀρχ. Τὰ τῶν πιστῶν χριστιανῶν παιδιά διὰ δύο αἰτίας ἀποθνήσκουσι νέα· πρῶτον μὲν πρὸς σωφρονισμόν (βλ. κώδδ. E.B.E. 1894. 6 καὶ 2162. 4).

60 (σσ. 226-228) Περί διατί γίνονται τὰ μνημόσυνα διὰ τοὺς πεθαμένους. Ἀρχ. Ὁ ἄνθρωπος ὅταν ἀποθάνῃ, ἔχει ἡ ψυχὴ ἄδειαν ἡμέρας δύο καὶ πηγαίνει μετὰ τοῦ ἀγγέλου (βλ. κώδ. E.B.E. 1894. 5).

61 (σσ. 229-231) Ἐκ τῶν ἁγίων διδασκάλων τῆς ἐκκλησίας μας διήγησις ὠφέλιμος. Ἀρχ. Ἐνας ἄρχοντας εἰς τὴν Νικομήδειαν εὕρισκετο ἀσθενὴς εἰς κίνδυνον θανάτου.

62 (σσ. 231-234) Καὶ ἄλλη διήγησις ἀληθεστάτη. Ἀρχ. Ἐνας ἄνθρωπος ἦτον πολλὰ ἀνελεήμων, ὁ ὅποιος ἦλθεν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ εἰς ἓνα διδάσκαλον νὰ τὸν διδάξῃ (βλ. κώδ. E.B.E. 2162. 3).

63 (σσ. 234-237) Καὶ ἄλλη διήγησις τρομακτικὴ. Ἀρχ. Ὁ ἄββᾶς Παλλάδιος ἐδιηγήθη καὶ εἶπέ μας ὅτι ἤκουσεν ἀπὸ ἓνα караβοκύρην.

A. Τ ε ὑ χ η : 14×8 (σ. 224), 7 (8-1 [τὸ τελευταῖον φύλλον τοῦ τεύχους ἐπικολλημένον εἰς τὴν στάχωσιν] : σ. 238). Τὰ τεύχη δὲν ἀριθμοῦνται. Ἀριθμησις σελίδων διὰ χειρὸς τοῦ γραφέως. Παραπομπαὶ ἀπὸ τεύχους εἰς τεύχος. — Γ ρ α φ ῆ ἐλαφρῶς δεξιόκλινης, ἀρχοῦντως ἐπιμελημένη (Πίν. 4). Μελάνη ὑπόξανθος. Ἐρυθρόγραφοι τίτλοι καὶ ἀρχικά. Μεταγενεστέρα χεὶρ ἀντέγραφε τὸ κείμενον τῆς σ. 209 εἰς τὴν ἀρχικῶς ἄγραφον σ. 208. — Χ ἄ ρ τ η ς χονδρὸς, ὑπόλευκος, ὑδ. γραμμαὶ πυκναί, ὑδατόσ. (τὸ αὐτὸ δι' ὅλου τοῦ κώδ.) κώδων, μὴ ἀπαντῶν παρὰ Heawood. — Κ α τ ἄ σ τ α σ ι ς πολὺ καλὴ.

Σ τ ἄ χ ω σ ι ς νεωτερικὴ («ἐξογκώματα»), ἐκ δέρματος καστανόχρου, μετ' ἐντύπων χαραγμάτων χιαστί. Λείψανα μιᾶς πόρπης. Σύγχρονος πρὸς τὸ χειρόγραφον.

B. (σ. 237) Ἐμμετρον βιβλιογραφικὸν σημείωμα (εἰς 19 στίχους):

*Γέγραπται ταῦτα ὑπὸ χειρὸς σοῦ δούλου
οὐ οἶδας αὐτὸς καὶ ἔγνωκας Χατζί μου.
Εἰ δὲ τοῦ ὀνόματος ἐνθυμῆσθαι ἐθέλεις,
Διονύσιον μέμνησο ἐν προσευχαῖς ἀπάσαις,
ἅς καθ' ἐκάστην ἐκτενῶς προσφέρῃ τῷ δεσπότη,
Χριστῷ τῷ γλυκυτάτῳ μου σωτήρῃ καὶ κυρίῳ
καὶ τῇ πανάγνω καὶ μητρὶ αὐτοῦ τῇ παντανάσση,
ἧς ἄνευ, Χατζί μου, πόποτε οὐδεὶς ἔχει σωθῆναι,
ἐν ἁμαρτίαις, ὡς ἐγώ, τὸν βίον διανύων.
Ταύτην καὶ γὰρ προβάλλομεν μεσίτριαν οἱ πάντες
καὶ δι' αὐτῆς εὐέλπιδες ἐσμέν τῆς βασιλείας
τυχεῖν ποτε τῶν οὐρανῶν καυτῆς τῆς θείας δόξης,
εἰς ἣν συνόντες χαίρουσιν ἄγγελοι μεθ' ἁγίων,*

(σ. 238) τῶν ἀπ' αἰῶνος ἐν Χριστῷ ζησάντων καὶ θανόντων.
 Μέμνησο, τοίνυν, μέμνησο τοῦ δούλου σου προφρόνως,
 ἵνα καγὼ ταῖς σαῖς εὐχαῖς πάντων τῶν ἐντυχόντων,
 ἀξιωθῶ ὁ ἄθλιος τυχεῖν τῆς σωτηρίας,
 καὶ τῶν πολλῶν μου τῶν δεινῶν μὴ λάβω τὰς παιδείας,
 αἷς πέφυκα ὑπεύθυνος ἐκ πρώτης καὶ νέας ἡλικίας.

Ἐγράφη τὸ παρὸν ἐν ἔτη 1789 Ὀκτωμβρίου 10 ἐν τῷ σεβασμίῳ πύργῳ τοῦ ἁγίου Συμεὼν τοῦ στυλῖτου καὶ θαυμαστορίτου, κειμένης ἀπ' ἔξω τῆς ἁγίας λαύρας τοῦ ὁσίου π(ατ)ρ(ὸ)ς ἡμῶν Σάββα τοῦ ἡγιασμένου ἐν Παλαιστίνῃ.

(Κατωτέρω) Ὡσπερ ξένοι χαίρονται ἰδεῖν πατρίδα ἢ καὶ οἱ θαλαττεύοντες ἰδεῖν λιμένα ἢ ὁμοίως καὶ οἱ προσκυνηταὶ ἰδεῖν τὸ φῶς τοῦ ἁγίου, ἢ οὕτω καὶ οἱ γράφοντες ἰδεῖν τὸ τέλος τοῦ βιβλίου. — Οἱ τοίνυν ἀναγινώσκοντες σὺν Θ(ε)ῷ ἔρρωσθε καὶ ἡμῶν μεμνήσθε· εἰ δ' σφαλερὸν εἶη ἐπανορθώσατε· ἀμαθούς πάθος τὸ σφάλειν. (ἐρυθρογρ.) Καὶ πάντων τέλος καὶ τῶ ἐν ὑψίστοις Θ(ε)ῷ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας.

Βλ. βιβλιογραφικὸν σημείωμα εἰς κώδ. E.B.E. 1894, γραμμένον τῷ 1792· ἡ ὁμοιότης, κυρίως, τῶν δύο σημειωμάτων (εἰς τὸν κώδ. 1894 ἠλλεῖπει τὸ ἔμμετρον σημείωμα, ἐνθα καὶ τὸ ὄνομα τοῦ βιβλιογράφου) καὶ ἡ ταυτότης μέρους τῶν περιεχομένων συνηγοροῦν ὑπὲρ τοῦ αὐτοῦ γραφέως (Διονύσιος). Πιθανῶς τὸ ὄνομα τοῦτο ἐν τέλει τοῦ σημειώματος ἐν τῷ κώδ. τῶν Ἀθηνῶν: *Dionia* [sic] *Fratte*. Ἡ κ. Μ. Πολίτη, τὴν ὁποίαν καὶ εὐχαριστῶ, συνέκρινε κατὰ παράκλησίν μου τοὺς δύο κώδικας καὶ μὲ ἐβεβαίωσε διὰ τὴν ταυτότητα τῶν δύο γραφέων. Ἐκ τῆς αὐτῆς χειρὸς καὶ ὁ κώδ. 3 τῆς Ἰ. Μ. Ζωοδόχου Πηγῆς Σάμου (ἔτ. 1786), ἐνθα καὶ τὸ ἔμμετρον βιβλιογραφικὸν σημείωμα, βλ. Μορφωτικὸ Ἰδρυμα Ἐθνικῆς Τραπέζης, *Δελτίο τοῦ Ἱστορικοῦ καὶ Παλαιογραφικοῦ Ἀρχείου, Δ'* (1984-1987), Ἀθήνα 1988, σσ. 195-196.

Ββ. πφ. σταχ. τέλ. Αὐτῶ οἱ γράφμ(ε)νοὶ καὶ εἶναι τε καμοῦ τοῦ Ὑωαννου ἀπὸ χωραν Τραπεζουν.

Ε. πφ. σταχ. ἀρχ. καὶ τέλ, πφ. IIIr-v Ἀδιάγνωστος μονογραφή διὰ μολυβδίδος χρώματος κυανοῦ. Λογαριασμοί.

πφ. IIIr Ὀκτὼ στρογγύλαι σφραγίδες διὰ χρυσοῦ, σχηματίζουσαι σταυρόν.

σ. 238 1857-1789 / 68 (ἀφαίσεις τοῦ ἔτ. γραφῆς τοῦ κώδ. ἀπὸ τὸ ἔτ. 1857).

πφ. σταχ. τέλ. 1926-1789 / 137 (παρομοίως).

5 Χάρτ. 255×192 [190×130/140] φφ. 59 στ. 26 ἔτ. 1738

Θεοτοκάριον (Τίτλος: Θεοτοκάριον δεύτερον).

1 (φφ. 2r-3v) «Κανὼν εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον Ἰωσήφ τοῦ ποιητοῦ καταनुκτικὸς». Ἀρχ. Χριστιανῶν καταφύγιον, πιπτόντων ἐπανόρθωσις, πάναγνε (βλ. Σ. Εὐστρατιάδου, *Θεοτοκάριον*, τ. 1, Chennevières-sur-Marne 1931, σσ. 32-35 [ταυτίζονται 7 τροπάρια]· ὁ Εὐστρατιάδης ἀποδίδει τὸν κανόνα εἰς τὸν Ἰωσήφ τὸν Στουδίτην, ἀρχιεπίσκοπον Θεσσαλονίκης).

2 (φφ. 4r-5v) «Γεωργίου, ὡς φαίνεται εἰς τὰ ὕστερα θεοτοκία». Ἀρχ. Μυστήριον ἀκατάληπτον καὶ ὄραμα ἀθέατον, δέσποινα, ἐν τῇ σῆ κυῆσει βλέπεται (κολοβ.).

3 (φφ. 5v-7v) [**Ἀνδρίου Κρήτης**]. Ἦρχεται ἀκέφ. (τέλος θεοτοκίου ἀ' ὠδῆς) : ἐκ τῶν σῶν πανάγων αἱμάτων, ἐσωμάτωσας ἡμῖν προσομιλήσαντα. Ἦ ἀρχὴ τῆς γ' ὠδῆς: Τῆς Τριάδος ἕνα τετοκυῖα, παρθένε, δυσώπησον. (Ἀπεδώσαμεν τὸν κανόνα εἰς τὸν Ἀνδρέαν Κρήτης ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἐπομένου.)

4 (φφ. 7v-9r) **Τοῦ αὐτοῦ**. Ἦχροστιχίς: Θρήνων ἐμῶν δέχοιο τὸν πρῶτον κόρη· ναί. Ἦρχ. Θρήνων ἀπαρχὰς δεῦρο, ψυχὴ, τῇ Θεοτόκῳ προσοίσωμεν (βλ. Εὐστρατιάδης, σσ. 87-90, ἔνθα ὁ κανὼν ἐπιγράφεται εἰς τὸν Ἀνδρέαν Κρήτης).

5 (φφ. 9v-11r) **Τοῦ αὐτοῦ**. Ἦχροστιχίς: Πέπτωκα δεινῶς, ἀλλ' ἀνάστησον κόρη· φεῦ. Ἦρχ. Πηλίγη σε γλώσση ῥυπαρᾶ καὶ μολυνθεῖσιν ἐν ψεύδει χειλεσι (βλ. Ἐκκλησιαστικὸς Φάρος 45, 1946, 205).

6 (φφ. 11r-12v) «**Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ**, ὡς φαίνεται εἰς τὰ ὕστερα τροπάρια». Ἦρχ. Νεφέλην ὀλόφωτον πᾶς ὁ λαὸς σου γνόντες σε πανάμωμε (βλ. Εὐστρατιάδης, σσ. 74-77, ἔνθα ἡ ἐπιγραφή: Ποίημα Ἰωάννου μοναχοῦ Θηκαρᾶ· ταυτίζονται 16 τροπάρια).

7 (φφ. 12v-13v) «**Ἰωάννου Εὐχαΐτου** κανὼν παρακλητικὸς εἰς πᾶσαν θλιψίν». Ἦχροστιχίς: Λῦσον ἀγνὴ καρδίας μου τὸν πόνον. Ἦρχ. Λυχνία ὑπάρχουσα φωτὸς τοῦ θείου, τὸν νοῦν μου καταύγασον.

8 (φφ. 14r-15v) [**Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου**] (ἐσχισμένος ὁ τίτλος). Ἦχροστιχίς: Δέσποινα νεῦσον πρὸς λιτὰς Θεοδώρου. Ἦρχ. Δοχεῖον τῆς φύσεως τῆς ἀχωρήτου Χριστὸν ἐκδυσώπησον (βλ. Εὐστρατιάδης, σσ. 84-87).

9 (φφ. 15v-16v) **Μάρκου τοῦ Ἐφέσου**. Ἦρχ. Σοφίας τὴν ἄβυσσον ἡ τετοκυῖα, σταγόνας σοφίας μοι πηγὴ χαριτόβρυτε (βλ. Εὐστρατιάδης, σσ. 110-111, ἔνθα ὁ κανὼν ἀνεπίγραφος· ταυτίζονται 5 τροπάρια).

10 (φφ. 17r-18v) **Γεωργίου**. Ἦρχεται ὡς καὶ εἰς ἀρ. 9· ταυτίζονται 3 τροπάρια.

11 (φφ. 19r-20r) **Τοῦ αὐτοῦ**. Ἦρχ. Ὑμνος σοὶ ἐπάξιος οὐδεὶς ἐξ ἀνθρωπίνου προέρχεται στόματος.

12 (φφ. 20v-21r) **Θεοδώρου**. Ἦρχ. Μαρίαν τὴν ἄχραντον δεῦτε ὑμνήσωμεν ἅπαντες, τὴν μόνην κοσμήσασαν τὴν ἀνθρωπότητα.

13 (φφ. 21v-22r) **Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ**. Ἦρχ. Χαῖρε πάντων προστασία τῶν ὑμνούντων σε πιστῶς.

14 (φφ. 23r-24v) [**Φωτίου**] (ἐσχισμένος ὁ τίτλος). Ἦχροστιχίς: Εὐλογῶ σε δεῦτερον εὐλογημένη· Φώτιος. Ἦρχ. Ἐπὶ τὴν σὴν θεῖαν καυχῶμαι ἀντίληψιν.

15 (φφ. 24v-25v) **Χριστοφόρου πατρικίου τοῦ Μυτιληναίου**. Ἦρχ. Δόξα τῇ σῇ κυφορίᾳ, πανάμωμε (βλ. Εὐστρατιάδης, σσ. 188-191, ἔνθα ἡ ἐπιγραφή: Ποίημα Γεωργίου Νικομηδείας· ταυτίζονται 8 τροπάρια).

16 (φφ. 26r-27r) **Κλήμεντος**. Ἦρχ. Τίς ἐξείπειν σοῦ κατ' ἀξίαν δυνήσεται τὴν ὑπὲρ λόγον σύλληψιν (βλ. Εὐστρατιάδης, σσ. 230-233, ἔνθα ὁ κανὼν

ἀνεπίγραφος· ταυτίζονται 2 τροπάρια).

17 (φφ. 27v-28v) **Γεωργίου**. Ἄρχ. Λόγον Θεοῦ ἢ ὑπὲρ λόγον κυήσασα, τὸν διὰ λόγου ἅπαντα ὑποστησάμενον.

18 (φφ. 29r-v) **Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ**. Ἄρχ. Χαρὰν τὴν σὴν καὶ φωτισμὸν καὶ τὸ ἔλεος (βλ. Εὐστρατιάδης, σσ. 221-223, ἔνθα ἡ ἐπιγραφή: Ποίημα Ἰωάννου μοναχοῦ τοῦ Θηκαρᾶ· ταυτίζονται 3 τροπάρια).

19 (φφ. 30r-31v) **Ἰωάννου Εὐχαΐτων**. Ἄρχ. Βυθῶ βαθυτάτης ἀπωλείας (βλ. Εὐστρατιάδης, σσ. 139-143· ταυτίζονται 24 ἐκ τῶν 42 τροπαρίων τῆς ἐκδόσεως).

20 (φφ. 31v-33r) **Ἰωσήφ**. Ἄρχ. Ὡς παστάδα ἔμφυχον Θεοῦ καὶ θυμιατήριον (βλ. PG 105, 1160· τὰ λοιπὰ τροπάρια τῆς ἐκδόσεως δὲν ἀπαντοῦν εἰς τὸν κώδικα).

21 (φφ. 33r-34v) **Ἰωάννου**. Ἄρχ. Χαλεπαῖς παθῶν ἐπιβουλαῖς κόρη χειμαζόμενος. (Οὕτως ἄρχεται ἔν τροπάριον Ἰωσήφ τοῦ ὑμνογράφου, βλ. PG 105, 1049.)

22 (φφ. 34v-35v) **Ἀνδρέου Κρήτης**. Ἀκροστιχίς: Καὶ τόνδε θρῆνον τῇ Θεοτόκῳ φέρω· οἴμοι. Ἄρχ. Καθ' ἐκάστην τάλαινα ψυχὴ πλειστον ἀμαρτάνουσα.

23 (φφ. 35v-37r) **Γεωργίου (Νικομηδείας)**. Ἄρχ. Σοφίας, πανάχραντε, σὲ θησαυρὸν ἐπιστάμεθα. Μνεῖα τοῦ κανόνος εἰς *Échos d'Orient* 22 (1923) 426.

24 (φφ. 37r-38r) **Ἀδήλου**. Ἄρχ. Ἀγγέλων εὐπρέπεια καὶ τῶν ἀνθρώπων βοήθεια, Μαρία πανάμωμε.

25 (φφ. 38r-39r) **Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ**. Ἄρχ. Ἡ πάντα τῇ ὑπὲρ νοῦν κυήσει σου φωταγωγήσασα.

26 (φφ. 39v-40v) **Ἀδήλου**. Ἄρχ. Κύουσα, παρθένε, ἀνερμηνεύτως καὶ τοὺς τῆς φύσεως θεσμοὺς καινίζουσα πέφυκας. (Οὕτως ἄρχεται ἔν τροπάριον Ἰωσήφ τοῦ ὑμνογράφου, βλ. PG 105, 1120.)

27 (φφ. 40v-42r) **Ἀδήλου**. Ἄρχ. Ὑδατος ἀλλομένου εἰς ἀθανασίαν ὄφθης σκήνωμα.

28 (φφ. 42r-44r) **Ἀδήλου**. Ἄρχ. Ἡ θεία κλιμαξ Ἰακώβ καὶ γέφυρα, ἡ ἀπὸ γῆς πρὸς Θεὸν ἀνθρώπων τὸ γένος.

29 (φφ. 44v-46r) **Παύλου μητροπολίτου Ἀμορίου**. Ἀκροστιχίς: Τέλος με σῶσον τὸν ἀνάξιον κόρη Παῦλον. Ἄρχ. Τῆς πρὸς ἡμᾶς σου συμπαθείας, ἄχραντε (βλ. Ἀγίου Νικοδήμου τοῦ Ἀγιορείτου, *Θεοτοκᾶριον* ... [ἐκδοσις 12η υἰῶν Σωτ. Σχοινᾶ], Βόλος 1991, σσ. 182-185).

30 (φφ. 46v-47v) **Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ**. Ἄρχ. Χαίροις ὁ πανάγιος ναὸς τοῦ βασιλέως τῶν ἄνω δυνάμεων (βλ. Εὐστρατιάδης, σσ. 68-71, ἔνθα ἡ ἐπιγραφή: Ποίημα Ἰωάννου μοναχοῦ τοῦ Θηκαρᾶ· ταυτίζονται 11 τροπάρια).

31 (φφ. 47v-49r) **«Θεοκτίστου μοναχοῦ [Στουδίτου]**, φέρων συνε-

χῶς τὸ τοῦ φωτὸς ὄνομα». Ἀκροστιχίς: Φωτὸς δοχεῖον φώτισόν με φωτί σου ἀμήν. Ἀρχ. Φωτί με τῶν πρεσβειῶν σου φώτισον, κόρη θεόνυμφε (βλ. Ἔγ. Νικόδημος, σσ. 80-82· ταυτίζεται σχεδὸν ἀπολύτως). Ὁ κανὼν καὶ εἰς τὸν κώδ. Μετεώρων, Μονῆς Βαρλαάμ 129, φ. 4γ.

32 (φφ. 49γ-50ν) Ἀδῆλου. Ἀρχ. Ἡλίου τοῦ νοητοῦ, πανάμωμε, σκηνωμα γέγονας. (Οὕτως ἄρχεται ἐν τροπάριον Ἰωσήφ τοῦ ὑμνογράφου, βλ. *PG* 105, 1152.)

33 (φφ. 51γ-52γ) Καλλινίκου Ἡρακλείας. Ἀκροστιχίς: Τῇ ὑπεράγνῳ προστρέχω καὶ παρθένῳ. Ἀρχ. Τὴν σηπεδόνα τῆς ψυχῆς μου ξήρανον (βλ. Ἔγ. Νικόδημος, σσ. 178-181).

34 (φφ. 52ν-54γ) Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ. Ἀρχ. Θείῳ φωτί σου, φωτοτόκε δέσποινα, καταύγασόν μου τὸν νοῦν.

35 (φφ. 54ν-55ν) Φωτίου. Ἀκροστιχίς: Τρίτη δέσις τῇ πανευκλεεῖ κόρῃ· Φωτίου. Ἀρχ. Τὸν ἐν σοὶ ἀπορρήτως, παρθενομητορ, σκηνώσαντα (βλ. Εὐστρατιάδης, σσ. 314-317).

36 (φφ. 55ν-56ν) Παύλου μοναχοῦ. Ἀκροστιχίς: Ἄδω τρίτον σοὶ δακρύων γέμον μέλος. Ἀρχ. Ἀρδευθῆναι πλουσίως δάκρυσι δίδου τὰς αὐλακας (βλ. Εὐστρατιάδης, σσ. 277-280, ἔνθα ἡ ἐπιγραφή: Ποίημα Θεοστηρίκτου μοναχοῦ τοῦ Στουδίτου).

Προηγούνται: φ. 1γ [Συμεῶνος τοῦ Μεταφραστοῦ], Εὐχὴ εἰς τὴν Θεοτόκον. Ἀρχ. Δέχου πανευμενεστάτη, Παναγία δέσποινα Θεοτόκε, τίμια δῶρα (βλ. N. F. Krasnoseljcev, *Svědēnija o nekotorykh liturg. rukopisiākh Vatikanskoj Biblioteki, Kazan 1885*, σ. 33· βλ. καὶ κώδ. Πανεπ. Θεσσαλονίκης 24. 8), φ. 1ν Εὐχὴ εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν κατὰ ἀλφάβητον. Ἀρχ. Ἀνείκαστε, μακρόθυμε, Χριστέ μου σύγγνωθί μοι, ἢ βάρος πολὺ περίκειμαι, κούφισον τοῦτο, Σῶτερ (εἰς τὴν ᾠαν: Λέοντος τοῦ Σοφοῦ). Ἡ ἰδία εὐχὴ καὶ εἰς τὸν ἀνωτέρω κώδ., φ. 228ν, ἀνωνώμως.

Ἔπονται: φ. 57γ-ν Εὐχὴ εἰς τὴν Θεοτόκον. Ἀρχ. Ὡ θεομητορ ὑπέραγνε! Ταύτης γὰρ τῆς προσηγορίας οὐκ ἔχω σοὶ κρείττω καὶ ἐξάριετον καὶ θειοτέραν εὔρεϊν, φ. 58γ Ἀπολυτίκιον καὶ δύο κοντάκια εἰς τὴν Ζωοδόχον πηγὴν, φ. 58ν Τρία «στιχηρὰ ὠραῖα τῆς πανυμνήτου κόρης». Ἀρχ. Τίς διηγῆσεται, κόρη, τὰ μεγαλεῖά σου, ἢ τίς ἐξαριθμήσει.

Α. Τ ε ὑ χ η : (φφ. 2-57) 2×8 (17), 9 (10-1 [ἐξέπεσε μετὰ χάσματος ἐν φύλλον μετὰ φ. 22] : 26), 6 (8-2 [ἐξέπεσαν μετὰ χάσματος δύο φύλλα μετὰ φ. 29] : 32), 8 (+ φ. 37α: 39), 2×8 (55), 2 (57). Τὰ φφ. 1 καὶ 58 = πφφ. Τὰ τεύχη δὲν ἀριθμοῦνται. Ἀρίθμῳσι φύλλον διὰ μολυβδίδος ὑπὸ νεωτάτης χειρός. Παραπομπαὶ ἀπὸ φύλλον εἰς φύλλον. — Γ ρ α φ ἡ δεξιοκλινῆς, μικρομεγέθης, ἐπιμελημένη, λειτουργικῆ, ὁμοιάζουσα πρὸς τὴν τοῦ τύπου «μονῆς Ξηροποτάμου» (Πίν. 5). Μελάνη μαύρη. Πλουσία ἐρυθρογραφία. Περίτεχνα ἀρχικά, τὸ πλεῖστον διὰ χρώματος πρασίνου, ἐν ἀρχῇ τῶν κανόνων. — Χ ἄ ρ τ η ς «τουρκικός», ὕδατος. τρεῖς ἡμισέληνοι. — Κ α τ ἄ σ τ α σ ι ς κακή, ἰδίως εἰς τὸ κάτω ἡμισυ ὄλων τῶν φύλλον· ἐκτεταμέναι κηλίδες ἐξ ὑγρασίας· ἐφθαρμένα

και έπικολλημένα μεταξύ των τμήματα τών φύλλων. Τοῦ φ. 5 σώζεται λείφανον· εἰς τὰ φφ. 14 καὶ 23 έσχισμένον τὸ ἄνω μέρος μετ' ἀπώλειαν τοῦ τίτλου. Στάγματα κηροῦ εἰς φφ. 37ν καὶ 37αγ.

Σ τ ἄ χ ω σ ι ς νεωτερικῆ (σανίδες, «έξογκώματα»), ἐκ δέρματος βαθέος καστανόχρου. Δύο διακοσμητικὰ πλαίσια μετὰ ἐντύπων κοσμημάτων καὶ παραστάσεων· εἰς τὸ μέσον: α) Θεοτόκος καθήμενὴ βρεφοκρατοῦσα, β) παράστασις ἀνθέων. Μία πόρπη καὶ λείφανον τῆς ἐτέρας. Ἀσφαλῶς σύγχρονος πρὸς τὸ χειρόγραφον.

Β. φ. 58γ Δέησις Παησίου μοναχοῦ, τοῦ ἐκ Ζακύνθου. Ἡ δὲ χεῖρ, Λουκᾶ τοῦ Νικαέου. 1738. (Βλ. κώδδ. Ξηροποτάμου 97, Ἰβήρων 471 καὶ 750, Ἀγίου Παντελεήμονος 371.)

Ββ. πφ. σταχ. ἀρχ. (διὰ χ. Βασιλείου) Τῶ παρὸν βιβλίον ὑπάρχει καμ [διαγεγραμμένον] τοῦ κυρ ἱεροδιακόνου Φιλοθέου καλουμένου ἐκ μονῆς Στ(αυ)ρονικήτα. Καὶ εἴ τις το κλέψει νὰ δόσει λόγον τὸν Θ(εὸ)ν δι' αὐτῶ ἐν ἡμέρα κρίσεως. + Ἐτει ἀπὸ Χ(ριστο)ῦ 1741 Ἰουνίου 29. + Ὁ γράφας Βασίλειος τοῦ Μιχάλη ἐκ χώρας Λοκοβήκια.

αὐτόθι (διὰ χ. Τήρψου) + Ετοτο το τιτλον νε τι αγιου ορος.

φ. 1γ (καθέτως, διὰ τῆς αὐτῆς χ.) + Ἐτοτο το βιβλιον νε το(υ) Τηρπου· οπιος να του αποξενισι να δοσι λογον εν υμερα κρισεος.

φ. 15ν Φιλοθέου.

φ. 22ν (διὰ χ. Τήρψου) Ετοτωτ το βιβλῆον ἰνε του Τίρψω του κακούρηζικου· ὅποιος να το αποξενίσι ναχι του Χριστου την κατάραν. Το γράφο εγὼ ω Τήρψως ο καχορίζικος· του ἰχα αγορασι ης Αντριανοπόλεος ετος 1786 Μάιος 29.

φ. 29ν (διὰ τῆς αὐτῆς χ.) + Ετοτο το χαρτι ηνε του Τηρψου απο χοραν.

φ. 58ν (διὰ τῆς αὐτῆς χ.) Ετοτο το βιβλιον ηνε του Τηρψου.

πφ. σταχ. τέλ. (διὰ χ. Φιλοθέου) Τὸ παρὸν βιβλίον ἠπάρχη καμου του εν ιεροδιακόνις κίρ Φιλουθέου. Καὶ ὅστις του αποξενόσι να ἔχι τιν κατάραν του Χ(ριστο)υ καὶ του αγιου Νικολάου του καλοῦ πιμένους, καὶ να λαβ(η) καὶ τιν δικαίαν τιμουριαν ης τιν μέλουσαν κρίσιν.— (Κάτω, δι' ἄταυτίστου χ.) Φηλοθεος ιερο(μόναχος).

Ε. πφ. σταχ. ἀρχ. (διὰ χ. Βασιλείου, ἐν τέλει τροπαρίου) 1741 Ἰουλίου 12. + Ὁ γράφας Βασίλειος τοῦ Μιχάλη ἐκ χώρας Λοκοβήκια.

φ. 22ν (διὰ τῆς ἄταυτίστου χ.) + Πανοσιοτατε καὶ υμετερε αδελφε καὶ λιαν ηγαπιμενε κυρ Γαβριηλ, την υμετεραν πανοσιοτιτα αδελφηκος καὶ ολοφυχος ασπαζομε, δεομενος δια παντος του αγιου καὶ παντοδηναμου Θ(εο)υ να την δηαφηλατην με ηγιαν σοματηκην καὶ ψυχυκ(ην).

αὐτόθι (διὰ χ. Τήρψου) Ελαβα απο τιν αδερφι μου τι Ζογιο ασ(λανια) 36 καὶ μισο. (Κατωτέρω) Ελαβα απο τιν φαμιλια μου ασ(λανια) 22.

φ. 58ν (δι' ἐτέρας χ.) Ὁ βίβλος καλορίζικη πρέπει σου ἀεὶ ἢ δόξα, ἢ ὅτι χεράκι σὲ κρατεῖ ἢ καλή σου Κυρᾶνα, ἢ πολλαῖς γὰρ τὸ ἐπιθυμοῦν, ζητοῦσι νὰ τὸ εὔρουσι, ἢ μὰ δὲν τὸ ἐπιτύχασι, κλαίουσι καὶ θρυνουοῦσι. (Αἱ πρῶται λέξεις τοῦ στιχουργήματος ἐπαναλαμβάνονται ὑπὸ διαφόρων χειρῶν εἰς φφ. 57ν καὶ 58ν.)

αὐτόθι (διὰ τῆς αὐτῆς χ.) Τζιφτζηνήν ἔληντὲ τογὰν τουσμίς [τουρκ.: Çiftçinin elinde doğan düşmüs = τὸ γεράκι ἔπεσε στὸ χέρι τοῦ γεωργοῦ] (παροιμία;).

πφ. σταχ. τέλ. (διὰ τῆς ἄταυτίστου χ.) + Ανθρωπος ηπαρχης εκ γις χοηκος ἢ ος ανθος βλαστα(νεις) εκ κυληας μητρος.

6 Χάρτ. 290×203 [200/220×120] φφ. 48 στ. 25-26 κολοβ. ἔτ. 1787

Διονυσίου τοῦ Χίου, Ἀκολουθία ἁγίων.

Προηγείται (φφ. 1γ-2γ) ἀφιερωτικὴ ἐπιστολὴ τοῦ συντάκτου τῶν ἀκολουθιῶν πρὸς τὸν μητροπολίτην Σηλυβρίας Χρῦσανθον. Ἀρχ. Ἐὰν εἰς τοὺς ἀξιωματικούς καὶ μεγάλους ἀνθρώπους τῆς ματαίας τούτης τιμῆς καὶ προσκαίρου δόξης. — Τέλ. Ἐρρωσο, ὦ ἱερὰ καὶ ἁγία μοι κορυφή, εἰς μακραίωνας. Ὅλος εὐτελής καὶ ταπεινὸς αὐτῆς δοῦλος Διονύσιος Χίος.

1 (φφ. 2ν-27ν) Ἀκολουθία τῆς ὁσίας Ξένης τῆς Ρωμαίας (24 Ἰαν.). φ. 2ν Μικρὸς ἔσπερινός, φ. 3ν Μέγας ἔσπερινός μετὰ ἀναγνωσμάτων, φ. 8ν Ὁρθρος (δύο κανόνες· φ. 10ν κανὼν α' ἀνεπίγραφος, ἄνευ ἀκροστιχίδος. Ἀρχ. Τῆς ἀκηράτου λαβομένη, πάνσεμνε, καὶ μακαρίας ζωῆς· φ. 11γ κανὼν β' [ὠσαύτως]. Ἀρχ. Ξένον ὄντα πάσης ἀρετῆς καὶ μακρυνθέντα πράξεις [ὡς εἰς τὸ ἐν χρήσει Μηναιῶν]· εἰς φφ. 15ν-23γ ὁ βίος τῆς ἁγίας ὑπὸ [Συμεῶνος τοῦ Μεταφραστοῦ] (εἰς δημῶδη) : Ἀρχ. (Ὁ) καινὸς τῆς θαυμασίας Ξένης καὶ ξένος βίος εἰς τὴν ποσότητα εἶναι ὀλίγος πολλὰ καὶ βραχύτατος, εἰς δὲ τὴν διήγησιν εἶναι πλούσιος περισσὰ καὶ εὐπρεπέστατος [PG 114, 981]. — Τέλ. (διάφορον) σπείρετε δάκρυα νὰ θερίσετε εὐφροσύνην αἰώνιον, νὰ συναγάλλεσθε πάντοτε μὲ τὸν οὐράνιον νυμφίον, σὺν αὐτῷ βασιλεύουσαι εἰς αἰῶνα τὸν ἀτελεύτητον, δοξάζουσαι αὐτὸν σὺν Πατρὶ καὶ Πνεύματι, ὧς πρέπει κράτος, τιμὴ κλπ.), φ. 26ν Λειτουργία.

2 (φφ. 28γ-38ν) Ἀκολουθία τῆς ἁγίας μάρτυρος Θεοδοσίας τῆς ἐν Καισαρείᾳ (29 Μαΐου). φ. 28γ Μέγας ἔσπερινός μετὰ ἀναγνωσμάτων, φ. 31ν Ὁρθρος (φ. 33γ κανὼν ἀνεπίγραφος. Ἀκροστιχίς: Θεοδοσίας τῆς μάρτυρος μέλπω κλέος. Ἀρχ. Θεός σοι, Θεοδοσία, γέγονεν ὁδὸς ἀθλήσεως [ὡς εἰς τὸ Μηναιῶν], φ. 35γ-ν Συναξάριον [τοῦ Μηναιῶν, εἰς δημῶδη]), φ. 37ν Λειτουργία.

3 (φφ. 38ν-48ν) Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου μάρτυρος Ἀγαθονίου (22 Αὐγ.). φ. 38ν Μέγας ἔσπερινός μετὰ ἀναγνωσμάτων (τὰ στιχηρὰ τοῦ μάρτυρος ὡς εἰς τὸ Μηναιῶν· προσέτι ἀνεπίγραφα στιχηρὰ μὴ ἀπαντῶντα εἰς τὸ Μηναιῶν «καὶ τῶν συναθλησάντων τῷ ἁγίῳ Ἀγαθονίῳ»· Ἀρχ. Ὡς καλῶς στρατευσάμενοι βασιλεῖ τῶν δυνάμεων), φ. 43γ Ὁρθρος (δύο κανόνες· φ. 45γ κανὼν α' [Ἰωσήφ τοῦ ὕμνογράφου]. Ἀκροστιχίς: Ἀγαθονίου τοὺς πόνους μέλπειν θέμις. (Ἰωσήφ). Ἀρχ. Ἀγάθυνον, ἅγιε, κεκακωμένην ψυχὴν μου τοῖς πάθεσιν [ὡς εἰς τὸ Μηναιῶν]· φ. 45γ κανὼν β' ἀνεπίγραφος, «τῶν συμμαρτυρησάντων τῷ ἁγίῳ Ἀγαθονίῳ, καὶ διὰ τὸν ἅγιον Λουῖππον». Ἀκροστιχίς: Δόξα κροτείσθω Χριστὸς ἢ τῶν μαρτύρων. Ἀρχ. Δεῦτε, πιστοί, ἅπαντες χεῖρας κροτήσωμεν [διάφορος τοῦ Μηναιῶν]). Ὁ κῶδιξ λήγει κολοβ. εἰς τὸ κοντάκιον (μετὰ τὴν ζ' ὠδὴν τοῦ β' κανόνος): ὅθεν γέγονας τῶν ἀγαθῶν ...

A. Τ ε ὺ χ η : 6×8 (48). Δὲν διακρίνεται ἀρίθμησις τευχῶν. Εἰς φφ. 1γ-16ν

ἀριθμησις σελίδων δι' ἀραβικῶν καὶ ἑλληνικῶν ἀριθμῶν, διὰ χειρὸς τοῦ γραφέως τῶν φφ. 33γ-48ν (βλ. κατωτέρω). Παραπομπαὶ ἀπὸ σελίδος εἰς σελίδα ἀπὸ τοῦ φ. 33γ κ.έ. — Γ ρ α φ ἢ ἐλαφρῶς δεξιοκλινής, συνεπτυγμένη, ἢ συνήθης τῆς ἐποχῆς (Πίν. 6α). Πολλὰ διαγραφὰ καὶ διορθώσεις μέχρι τοῦ φ. 32ν διὰ χειρὸς τοῦ γραφέως. Ἐκ τοῦ φ. 33γ κ.έ. ἐτέρα χεὶρ, σύγχρονος (Πίν. 6β). Μελάνη μαύρη, οὐχὶ ἡ αὐτὴ δι' ὄλου του χφ. Πλουσιωτάτη ἐρυθρογραφία. Πυοειδὲς (φ. 2ν) καὶ ταινοειδῆ (φφ. 28γ καὶ 38ν) ἐπιτιτλα διὰ συνδυασμοῦ ἐρυθροῦ καὶ μελάνης. Ἐρυθρογραφα ἀρχικὰ (ἀρκούντως κομφὰ εἰς φφ. 32ν-48ν)· ἐλλείπουν παντελῶς εἰς φφ. 13ν-32γ. — Χ ἄ ρ τ η ς «τουρξικός», ὕδατος. τρεῖς ἡμισέληνοι. — Κ α τ ἄ σ τ α σ ι ς καλή· κατὰ τὴν στάχωσιν ἀνεκαινίσθησαν τὰ φφ. 1-8 καὶ 41-48 εἰς τὴν ράχιν καὶ εἰς τὰς γωνίας.

Σ τ ἄ χ ω σ ι ς νεωτέρα ἡμιδερματίνη.

Β. φ. 2γ (ἐν τέλει τῆς ἐπιστολῆς, ἐρυθρογρ.) Ἐν ἔτει ἀφπζ' [1787] Νοεμβρίου κβ'. φ. 27ν Τέλος τῆς ἀκολουθίας τῆς ἀγίας Ξένης. 1787 Δεκεμβρίου 20. — (δι' ἐτέρας χ.) Καγὼ Δανιὴλ Βατοπεδινός. (Πιθανώτατα ὁ Δανιὴλ οὗτος εἶναι ὁ ἐρυθρογράφος· εἰς φ. 39ν περιτέχνως καὶ ἐρυθρογρ.: Δανιὴλ.)

Σημ. Αἱ ἀνωτέρω ἀκολουθίαι εἶναι, ἐξ ὅσων γνωρίζομεν, ἀνέκδοτοι. Ὁ συντάκτης τῶν ἀκολουθιῶν ταυτίζεται πιθανῶς πρὸς τὸν ἐκ Χίου καταγόμενον λόγιον καὶ φιλόμουσον κληρικὸν Διονύσιον τὸν Καλλιάρχη, μητροπολίτην Λαρίσης (1791-1806) καὶ μετέπειτα Ἐφέσου (1806-1821), βλ. *Θρησκευτικὴ καὶ Ἠθικὴ Ἐγκυκλοπαιδεία*, τ. 5, σ. 42. Ὁ ἕτερος γνωστὸς Χίος τὴν καταγωγὴν Διονύσιος, μητροπολίτης Ἀδριανουπόλεως (1739-1774, ἔ. ἀ., σ. 41), καὶ ὁ μητροπολίτης Χίου Διονύσιος ὁ Σαμουρκάσης (βλ. *Ἐγκυκλοπαιδικὸν λεξικὸν Ἐλευθερουδάκη*, τ. 4, σ. 616) δέον νὰ ἀποκλεισθῶν, ὡς ἀποθανόντες ὀλίγον μετὰ τὸ 1774 ὁ πρῶτος καὶ τῷ 1773 ὁ δεύτερος. Ἐξ ἄλλου, ὁ Χρύσανθος, πρὸς ὃν ἡ ἐπιστολή, ἦτο μητροπολίτης Σηλυβρίας κατὰ τὰ ἔτη 1777-1790 (βλ. *Θρησκευτικὴ καὶ Ἠθικὴ Ἐγκυκλοπαιδεία*, τ. 11, σ. 122).

7 Χάρτ. 140×100 [115×70] φφ. 74 στ. 20 (φφ. 1-52), 15-17 (φφ. 53-74)
ἀκέφ.-κολοβ. α' ἡμ. 16ου αἰ.

Νομοκάνον «πάνυ ὠφέλιμον καὶ πλουσιώτατον».

Τὰ πλεῖστα τῶν ἐν τῷ κώδικι περιεχομένων ἐταυτίσθησαν βάσει τῆς ἐκδόσεως Σ. Τρωιάνου, «Νομοκάνων “πάνυ ὠφέλιμον καὶ πλουσιώτατον”». Ὁ ὑπ' ἀριθμὸν 8 κώδιξ τῆς Λίνδου», *Ἀρχεῖον Ἐκκλησιαστικοῦ καὶ Κανονικοῦ Δικαίου* 23 (1968) 38-53, 97-118, 162-176· 24 (1969) 35-55. Περιγραφὴν τοῦ ἀνωτέρω χφ βλ. εἰς Λ. Πολίτης – Ἡ. Κόλλιας, «Κατάλογος χειρογράφων Παναγίας Λίνδου», *Ἑλληνικά* 24 (1971) 43-44.

Ἄρχεται ἀκέφ. φ 1γ αὐ] τὸν περὶ αἰμομιξίας: Εἰπέ μοι, τέκνον, μήνα ἔπεσες εἰς γένος σου; φ. 8γ Περὶ γυναικῶν. Ἄρχ. Αἱ δὲ γυναῖκες ἐρωτῶνται καὶ μήπως βαστοῦν βότανον εἰς τὸ μὴ ποιῆσαι παιδίον (βλ. Τρωιάνος, τ. 23, σ. 43, ἀρ. Π 7 - σ. 45, ἀρ. V 7).

φφ. 9ν-52ν «Συνοδικοὶ κανόνες καὶ τῶν ἀγίων Ἀποστόλων καὶ τοῦ Μεγάλου Βασιλείου». Προηγεῖται (φ. 9γ): «Γράψον καὶ τοῦτο ἐνταῦθα, ὅτι ὁ ἀντιγράφων τοὺς παρόντας κανόνας προσεχέτω εἰς τὰ ψηφία τῶν συνόδων, ἵνα μὴ σφάλῃ

καὶ χαλάση τους». Κεφάλαια νομοκανονικά σύντομα, ἀριθμούμενα ἀπὸ α' - σα'. Τὸ πρῶτον κεφάλαιον: Ὁ χειροτονῶν ὑπερορίαν (!) σὺν τῷ χειροτονουμένῳ καθαιρείσθω, κατὰ τὸν λε' κανόνα τῶν ἀγίων Ἀποστόλων. — Τὸ τελευταῖον: Περὶ τῆς νηστείας τῆς Μ. Τεσσαρακοστῆς (κολοβ.). Ἡ σειρὰ τῶν κεφαλαίων διάφορος τῆς τοῦ κώδικος τῆς Λίνδου· συμφωνεῖ κατὰ τὸ πλεῖστον μὲ τὴν σειρὰν τῶν κεφαλαίων παρὰ Α. Ραβλον, *Nomokanon pri bol'sem trebnike*, Μόσχα² 1897, ὡς ταῦτα δηλοῦνται ὑπὸ τοῦ Τρωιάνου· ἡ ἔκδοσις Ραβλον ἀπρόσιτος εἰς ἡμᾶς.

φ. 53r-v «Πότε ὀφείλουσιν οἱ ὀρθῶς βιοῦντες μεταλαμβάνειν» (βλ. Τρωιάνος, κεφ. πα' = Ραβλον, κεφ. 228). (Τὸ περιεχόμενον τῶν φφ. 1r-53v καὶ εἰς τὸν κώδ. E.B.E. 2474. 1.)

φ. 55r-v Ἐρωτήσεις πνευματικοῦ πατρὸς πρὸς ἐξομολογούμενον (βλ. Τρωιάνος, τ. 23, σσ. 42-43 [Π. Ἀρχὴ τῆς ἐξομολογήσεως]).

φφ. 56r-63r «Συνοπτικὴ διάκρισις τοῦ νομοκάνονος». Τὰ ἀκόλουθα κεφάλαια Τρωιάνου: ρνγ' 1, ργβ' 1, ρο', ροβ' 1-2, ρκζ' 2, ρπδ', σ' 1, ρνζ' 1, ρμη' 1, ρκβ' 2, ρλ'. Ἐνδιαμέσως ἐρωτήσεις πνευματικοῦ «Περὶ γυναικῶν».

φφ. 64r-68r Εὐχὴ συγχωρητικὴ (βλ. Τρωιάνος, κεφ. σλ').

φφ. 68v-70r «Πίναξ σὺν θεῷ ἀγίῳ τοῦ νόμου».

φ. 70v «Περὶ τοῦ ὑψώματος τῆς Παναγίας». Ἀρχ. Ὁ ἀπωλέσας ὕψωμα τῆς Παναγίας (διάφορον τοῦ κεφ. σιθ' Τρωιάνος = Γκίνης - Πανταζόπουλος, κεφ. χ'ε' [βλ. ἡμέτερον κώδ. ἀρ. 8]).

φφ. 71r-74v Ἀπόσπασμα (ἀκέφ.-κολοβ.) νομοκάνονος. Τὰ πλεῖστα ἐξίτηλα ἐκ τῆς ὑγρασίας. φ. 72r «Περὶ τῶν σαρανταλειουργιῶν ὅπου κάμνουν διὰ τοὺς ἀποθαμένους, ὅτι τελείως λυτρῶνουν τὴν ψυχὴν ἀπὸ τὴν κόλασιν» (βλ. Γκίνης - Πανταζόπουλος, κεφ. υιη').

Α. Τ ε υ χ η : 2×2 (4), 9 (10-1 [ἐξέπεσεν ἄνευ χάσματος ἐν φύλλον μετὰ φ. 13] : 13), 10 (23), 4 (27), 8 (35), 10 (45), 7 (8-1 [ἐξέπεσε μετὰ χάσματος ἐν φύλλον μετὰ φ. 52] : 52), 2 (54), 2×8 (70), 4 (74). Τὰ τεύχη δὲν ἀριθμοῦνται. — Γ ρ α φ ῆ : διακρίνονται τρεῖς γραφεῖς: α) (φφ. 1-52) γραφὴ ἐλαφρῶς δεξιοκλινῆς, στρογγύλη, ἐπιμελημένη, ἐμπείρου χειρὸς (Πίν. 7α)· β) (φφ. 53, 71-74) γραφὴ δεξιοκλινῆς, γωνιώδης, λειτουργικῆ, λίαν ἐπιμελημένη (Πίν. 7β)· γ) (φφ. 55-70) γραφὴ ὀρθία, στρογγύλη, ἀνειμένη. Μελάνη μαύρη [α] καὶ γ) [β]. Ἐρυθρόγραφοι τίτλοι καὶ ἀρχικά, ἄτεχνα ἐπίτιτλα. — Χ ἄ ρ τ η ς χονδρός, ὑδ. γραμμαὶ πυκναὶ, ὑδατόσ. (φφ. 1-52) ζυγός, ὡς περ. Briquet 2525 [1525]. Εἰς τὰ λοιπὰ φύλλα δὲν διακρίνεται ὑδατόσημον. — Κ α τ ἄ σ τ α σ ι ς κακὴ· ρύπος, ἰδίως ἐν ἀρχῇ καὶ ἐν τέλει· κηλίδες ὑγρασίας δι' ὅλου τοῦ κώδικος.

Σ τ ἄ χ ω σ ι ς νεωτερικὴ, ἐκ δέρματος καστανόχρου, ἄνευ διακοσμήσεως, κατεστραμμένη εἰς τὴν ράχιν. Ὡς πφφ. σταχώσεως ἐχρησιμοποίηθησαν φύλλα ἐξ ἐντύπου Παρακλητικῆς.

Β. φ. 63v (Συμμαρτυρία πνευματικοῦ διὰ χειρὸς τοῦ γραφέως γ)· ἔπεται ἡ ὑπογραφὴ) *Λαβρέντιος ἱερομόναχος καὶ πνευματικὸς αὐτοῦ π(ατ)ήρ*. Πιθανῶς ὁ Λαυρέντιος ταυτίζεται μὲ τὸν γραφέα γ).

φ. 68r Τέλος και το θ(ε)ω δώξα.

E. φ. 68r + Καλλίνικος Ιερομόναχος και πν(ευμ)ατικός αυτου π(ατ)ήρ. .αχν' [1650] εν μινι.

φφ. 53v-54v Διά χειρός άγροίκου, ιερέως τινός, πιθανώς κατόχου του χφ, καταχωρούνται όνόματα ανθρώπων οι όποιοι έδωσαν εις τον ιερέα χρήματα διά την τέλεισιν λειτουργιών· μεταξύ αύτων:

+ Νίκο Κόστα από τό Λάμποβο μου εδόσε δ' λειτούρ(γιας).

+ Του κυρ Νικολού του Μελησοϊ μου έδόσε να του καμό ένα σαράνταρη.

+ Όνόμα Πολυχρόνης από τον Μορέα από την Άνδρήςτζενα.

+ Νικολάου μου έδόσε δ' λητούργιας από τό Άνάπλοι.

φ. 53v (άνω, δι' άλλης χ.) Έξόμολογιθη ύ Γιάνενα Έτους ζρ' [1591/2].

8 Χάρτ. 202×150 [160×105] φ. I + σσ. 546 στ. 24 έτ. 1720

Νομοκάνων Μανουήλ Μαλαξού.

Τίτλος (σ. 1): «Πίναξ του παρόντος νομίμου εις κφλ. σξς', έως τά σχέδια των γάμων, από δε τά σχέδια έστι νομοκάνονας».

Ό τίτλος και ή άναγραφή των κεφ. α'-νθ' (σσ. 1-7) δι' άλλης, συγχρόνου χειρός, συμπληρούσης τον Πίνακα (εις άντικατάστασιν εκπεσόντων 4 φύλλων). Η άναγραφή των κεφ. ξ'-σγ' (σσ. 9-33) διά χειρός του γραφέως. Κατά την άρίθμησιν των κεφαλαίων εις τον Πίνακα παρελείφθησαν οι άρ. ριδ', ρξδ', ρξζ', σια', σπβ', σγα' και δέν ήριθμήθησαν 5 κεφάλαια μετά τά κεφ. πβ', ρθ', ρνθ', σος' και σπη'. Μέχρι του κεφ. σξς' ακολουθείται ή αύτή σειρά και εις τό χφ (σσ. 34-432). Εις τάς σσ. 433-484 «Νομοκάνονον περι έξομολογήσεως», εις τό όποιον, πλην των έρωτήσεων του πνευματικού πατρός προς τους έξομολογούμενους άνδρας και γυναϊκας και των συγχωρητικων εύχων συμπεριλαμβανονται και κεφάλαια εκ του νομοκάνονος Μαλαξού, άριθμούμενα ως τχδ'-τος', έν οϊς και κεφαλαία τινά εκ του Πίνακος προ του άρ. σξς'. Τινά εκ των κεφ. σξζ'-σγ' του Πίνακος εύρίσκονται εις τάς σσ. 489-517 υπό διάφορον άρίθμησιν (τοζ'-υις'· παρελείφθησαν πλείστοι άριθμοί). Έν τέλει (σσ. 521-543) έτερα κεφάλαια εκ του νομοκάνονος Μαλαξού («Περι των βαθμών του γάμου» κλπ.), μη άναγραφόμενα εις τον Πίνακα, άριθμούμενα ως σλβ'-σμβ'.

Έκ των άνωτέρω τριων άριθμήσεων κεφαλαίων και εκ των τριων βιβλιογραφικων σημειωμάτων (βλ. Β) καθίσταται φανερόν ότι ό κώδιξ άπετελέσθη εκ της συσταχώσεως τμημάτων τριων χειρογράφων νομοκανονικου περιεχομένου, γραφέντων υπό του αύτου γραφέως.

Άπαντα τά έν τω κώδιξι περιεχόμενα κεφάλαια έταυτίσθησαν βάσει της κριτικής εκδόσεως υπό Δ. Γκίνη - Ν. Πανταζοπούλου, *Νομοκάνων Μανουήλ νοταρίου του Μαλαξού...* (Νόμος, Έπιστημονική Έπετηρίδα του Τμήματος Νομικής της Σχολής ΝΟΕ του ΑΠΘ, 1, 1982), Θεσσαλονίκη 1985. Η σειρά των κεφαλαίων διάφορος εκείνης της εκδόσεως. Εις πλείστας περιπτώσεις δύο ή

περισσότερα κεφάλαια τῆς ἐκδόσεως ἀποτελοῦν ἓν κεφάλαιον τοῦ κώδικος (εἰς τὴν ἀκολουθοῦσαν ἀναγραφὴν συνδέονται διὰ +).

Τὰ τρία μέρη τοῦ κώδικος περιέχουν ἓν σειρᾶ τὰ ἐξῆς κεφάλαια τῆς ἐκδόσεως (ἐν παρενθέσει ὁ ἀρ. τῆς σελίδος ἀρχῆς ἐκάστου τῶν κεφαλαίων εἰς τὸν κώδικα):

I (σσ. 34-431)

2 (34), 4 (35), 5 (37), 7 (39), 19 (40), 23 (43), 25 (45), 28 (48), 29 (48), 31 (50), 35 (51), 37 (52), 38 (52), 39 (54), 40 (56), 41 (57), 42 (57), 43 (58), 44 (59), 45 (59), 46 (62), 49+51 (66), 53+52 (67), 55 (67), 56 (68), 57 (68), 58+59 (69), 60+62 (71), 63+65 (72), 66 (73), 67 (73), 69+68 (75), 70 (78), 71 (79), 72 (79), 73 (82), 74 (83), 75 (84), 76 (86), 77 (86), 78 (87), 81 (88), 82 (90), 83 (91), 90+91 (93), 92+93 (95), 94+96 (96), 95 (99), 97 (100), 100 (100), 87 (102), 107 (103), 108 (103), 109 (104), 110+113 (104), 115+118 (106), 122+123 (106), 124+125 (107), 156 (107), 157+158 (108), 160 (109), 162+163 (109), 166+165 (110), 164 (113), 167+168 (113), 170 (115), 172+171+174 (115), 176 (118), 177+178 (121), 179 (122), 180+181 (123), 182+183 (125), 184+185 (126), 186+187+188 (128), 189 (130), 195 (131), 196+197 (132), 203 (133), 204+205 (134), 206 (135), 208 (138), 209 (138), 212 (138), 213+214 (139), 215+216 (140), 217 (142), 219 (143), 222 (144), 223+224 (145), 226 (145), 227 (147), 229+230 (147), 231+232 (148), 233 (150), 235+236 (152), 239+240+241 (153), 242 (155), 243+251 (157), 260+254 (161), 262+360 (162), 265+266 (165), 267 (166), 268+362 (167), 363 (167), 365 (168), 366+367 (169), 368+369 (170), 370+371 (171), 374 (172), 378+379 (174), 382 (175), 384 (175), 385+386 (176), 387 (179), 388+389+390 (180), 391+392+397 (181), 393 (182), 395 (183), 398+399 (185), 402+403 (187), 404+405 (188), 406+407 (189), 408+409+410 (190), 377+411 (190), 413 (191), 417 (192), 419+418 (197), 421 (204), 422+424 (206), 423 (208), 426+433 (209), 427+428+429 (213), 440+442 (214), 441 (215), 449+452+455 (216), 456 (219), 458 (220), 457 (221), 460 (223), 461 (224), 462+463 (225), 459 (227), 464 (229), 466 (231), 467+469 (232), 470+471 (234), 472 (239), 473+474 (242), 476 (248), 497 (251), 479 (252), 483+485 (253), 488 (254), 725 (259), 492 (260), 493 (261), 494+495 (262), 499 (265), 500+501 (266), 502 (267), 504 (268), 515 (269), 505 (271), 508 (273), 506 (273), 510 (274), 511 (275), 512 (275), 513 (276), 520 (276), 521 (277), 514 (278), 516 (279), 517 (279), 518 (280), 519 (280), 656 (281),

647 (282), 523 (282), 524 (284), 525 (285), 526 (287), 503 (290), 527 (291), 528 (291), 522 (293), 696 (295), 529 (296+297), 531 (298), 532 (298), 533 (299), 535 (301), 536 (301), 538+539 (302), 540+547 (304), 541 (305), 542 (306), 543+544 (307), 545 (308), 546 (309), 549 (310), 553+554 (312), 555 (313), 556 (315), 558 (316), 565 (316), 552 (318), 566 (319), 568 (321), 569 (321), 572 (322), 573 (323), 574 (326), 575+576 (328), 578+579 (329), 580 (330), 581+582 (331), 595 (332), 583 (332), 585 (333), 586 (334), 588 (334), 589 (334), 914+915+916 (335), 610+611 (337), 607+114 (338), 613+620 (339), 606 (340), 629+622 (343), 618+617+699 (345), 619+616 (346), 415 (348), 628+712+608 (353), 633 (360), 632 (361), 634 (367), 641+646 (368), 648 (369), 649 (371), 657 (371), 664 (372), 669+673 (373), 674+675 (373), 676 (374), 677+678 (375), 683 (375), 315+702 (377), 704 (378), 700+701 (378), 412 (380), 416 (381), 710 (381), 703 (388), 719+720 (389), 726+729 (390), 731 (393), 734 (394), 742 (395), 743 (395), 746 (399), 775 (399), 760+...+768 (399), 774 (410), 490 (417).

II (σσ. 433-517)

601 (433), 626+627 (444), 666 (445), 633 (446), 684+640 (446), 711 (447), 688 (447), 657 (448), 648 (448), 658 (449), 676 (450), 669 (450), 674 (450), 675 (450), 641 (451), 649 (452), 704 (452), 721 (453), 725 (453), 726 (454), 731 (455), 734 (457), 735 (458), 736 (460), 742 (460), 743 (460), 744 (464), 746 (465), 747 (465), 614 (466), 923 (467), 915 (468), 916 (469), 752 (469), 745 (470), 883 (471), 769 (471), 782 (473), 760 (473), 761 (475), 762 (477), 763 (478), 764 (479), 765 (481), 766 (482), 767 (483), 784 (489), 785 (489), 788 (493), 790 (495), 793 (497), 794 (498), 795 (498), 796 (498), 797 (499), 798 (499), 799 (499), 801 (500), 802 (501), 803 (501), 815 (502), 816 (502), 814 (503), 817 (503), 818 (504), 819 (504), 820 (505), 825 (505), 835 (506), 840 (506), 842 (506), 844 (507), 845 (508), 846 (510), 853 (511), 855 (513), 859 (515).

III (σσ. 521-543)

466 (521), 467 (522), 469 (522), 470 (523), 471 (525), 472 (528), 473 (530), 474 (534), 475 (536), 476 (539), 478 (541), 481 (542), 484 (542), 488 (543).

Α. Τ ε ύ χ η : 4 (σ. 8), 3 (4-1 [ἔξέπεσεν ἄνευ χάσματος ἐν φύλλον μετὰ σ. 8] : σ. 14), 29×4 (σ. 246), 2 (4-2 [ἔξέπεσεν μετὰ χάσματος ἀνά ἐν φύλλον μετὰ σ. 246 καὶ 250] : σ. 250), 4 (σ. 258), 3 (4-1 [ἔξέπεσε μετὰ χάσματος ἐν φύλλον μετὰ σ. 264] : σ. 264), 35×4 (σ. 544). Τὰ τεύχη δὲν ἀριθμοῦνται. Ἀρίθμησις σελίδων διὰ μολυβδίδος ὑπὸ νεωτάτης χειρὸς (ἐτέθησαν μόνον οἱ περιττοὶ ἀριθμοὶ εἰς τὸ recto τῶν φύλλων). Αἱ σσ. 1-

8 εἰς ἀντικατάστασιν ἐκπεσόντων φύλλων (διάφορος χάρτης καὶ χεῖρ). Αἰ σσ. 545/6 = πφ. Λάθη κατὰ τὴν στάχωσιν· ἡ ὀρθὴ σειρά: σσ. 1-258, 417-432, 259-416, 433-546. Παραπομπαὶ ἀπὸ φύλλου εἰς φύλλον. Ἄγραφος ἡ σ. 8. — Γ ρ α φ ἡ δεξιοκλινῆς, ἀρκούτως ἐπιμελημένη, ἐμπείρου χειρός (*Πίν. 8*). Μελάνη μαύρη. Ἐρυθρόγραφοι τίτλοι, ἄτεχνα ἐπίτιτλα καὶ ἀρχικά διὰ συνδυασμοῦ ἐρυθροῦ καὶ μελάνης. — Χ ἄ ρ τ η ς λεπτός, ὑποκίτρινος, ὑδ. γραμμαὶ πυκναί, ὑδατόσ. ¹ (σσ. 17/19) θυρεός, μὴ ἀπαντῶν παρὰ Heawood, καὶ ² (σσ. 143/149) ἄνθος, τύπου Heawood 1914 [1739]. — Κ α τ ἄ σ τ α - σ ι ς καλή· κηλίδες ὑγρασίας εἰς τὸ ἄνω μέρος· ἐσχισμένον κατὰ τὸ πλεῖστον τὸ φ. 135/136· λυτὸν τὸ φ. 259/260.

Σ τ ἄ χ ω σ ι ς νεωτερικῆ (σανίδες, «ἐξογκώματα»), ἐκ δέρματος καστανόχρου. Ἐντυπα χαράγματα σχηματίζοντα δύο ὀρθογώνια πλαίσια, τὸ ἐν ἐντὸς τοῦ ἄλλου. Εἰς τὸ μέσον τοῦ ἐσωτερικοῦ ὠοειδῆς ἔντυπον κόσμημα διακρινόμενον ἀμυδρῶς. Σύγχρονος πρὸς τὸ χρφ.

Β. σ. 413 + *αψκ'* [1720] Δεκεμβρίου θ'. Τὸ παρὸν βιβλίον ἐγράφη παρὰ ἐμοῦ καὶ ἀναξίου δούλου Γαβριὴλ ἱερομονάχου, μαθητῆς παπᾶ κὺρ Ἀθανασίου μακαρίτου, ἀδελφοῦ διδασκάλου Γορδίου. Εἰς τὸ Ἀνατωλικόν.

σ. 517 (διὰ τῆς αὐτῆς χ., ἐρυθρογρ.) Τέλος τοῦ παρόντος νομίμου. Ὡσπερ ξένοι χαίροντες ἰδεῖν πατρίδα ἢ καὶ οἱ θαλατεύοντες εὐρεῖν λυμένα ἢ καὶ οἱ ἀσθενοῦντες ἰδεῖν ὑγίαν, ἢ οὕτω καὶ οἱ γράφοντες ἰδεῖν βιβλίου τέλος. — Δόξα σοι ὁ θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι.

σ. 543 (ὁμοίως) Τέλος καὶ τῷ θεῷ δόξα. Δόξα σοι ὁ θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι.

Ε. πφ. σταχ. ἀρχ. (διὰ μεταγεν. χ.) Πρὸς τὸν ἐντιμώτατον κηρην κηρην Νηκολα Τουφηξή.

σ. 544 (δι' ἄλλης χ.) Ἦδου γράφο ὅτη θα ἀγοράσο βηβλία.

1: Σημεὸν Θεσσαλονήκης

2: Ὑ'αλτηκη σαμαντάρηα [;]

1: πηδάλιον καὶ ἓνα ἠηηλάριον [= ἐπιστολάριον;]

1: νομοκανόνιον τοῦ Νηκοδήμου

1: κηριακοδρόμιον καὶ μῆα ἠκόνα ἅγια τριάς

1: βηβλήον με λουγαργιασμούς

1: τευτέρη καὶ τρια τήλες ἀπο βα ἔνη με βήτο [;]

Εἰς τὰς σσ. 256-258, 336, 414-416, 432, 485-488, 518-520 καὶ 545-546, αἱ ὁποῖαι παρέμειναν ἀρχικῶς ἄγραφοι, μεταγενεστέρα χεῖρ (ἔτ. 1833) ἔγραψε τύπους ἐπιστολῶν, ἐξοφλητικῶν γραμμάτων, ὁμολογίας δανείου, διαθήκης κλπ.

9 Χάρτ. 288×195 [212×120] φφ. 59 στ. 40 κολοβ. μέσ. 16ου αἰ.

Ὀλυμπιοδώρου, Σχόλια εἰς τὸν Γοργίαν τοῦ Πλάτωνος.

φφ. 1r-59v «(Σ)χόλια σὺν Θεῷ εἰς τὸν τοῦ Πλάτωνος Γοργίαν, ἀπὸ φωνῆς Ὀλυμπιοδώρου τοῦ μεγάλου φιλοσόφου». Ἀρχ. (Π)ολέμου καὶ μάχης φασὶ χρῆναι, ὦ Σώκρατες. Ἰστέον ὅτι ὁ διάλογος ἔχει διαλεγόμενα πρόσωπα, καὶ διὰ τοῦτο καὶ οἱ λόγοι Πλάτωνος διάλογοι προσαγορεύονται, ὡς ἔχοντες πρόσωπα. — Τέλ. (πρᾶξις μὴ) χρῆ γινώσκειν ὅτι τρεῖς εἰσιν ἀντιθέσεις· πρώτη μὲν ἡ ζητοῦσα εἰ ἄρα ἐνταῦ[θα (βλ. W. Norvin, *Olympiodori philosophi in Platonis*

Gorgiam commentaria, Λιψία 1936, σ. 1-231, 10).

Πολλὰ σχόλια εἰς τὴν ῥαν διὰ χειρὸς τοῦ γραφέως, ὅστις εἰς φ. 1γ ἔγραψε καὶ τὸ γνωστὸν εἰς τὸν Ὀλυμπιόδωρον ἀναφερόμενον δίστιχον: Ὀλύμπιον δώρημα πεμφθεὶς τῷ βίῳ ἢ χρυσῆν Ἀλεξάνδρει[αν] ἔσχε πατρίδα. Ἐτέρα χεὶρ (16ου αἰ.) προβαίνει εἰς διόρθωσιν ἐσφαλμένων γραφῶν.

Λάθη κατὰ τὴν ἀρίθμησιν τῶν πράξεων· αἱ 48 πράξεις ἀριθμοῦνται ὑπὸ τοῦ γραφέως ὡς ἐξῆς: α' ... ιδ', ις', ιε', ις', ιζ' ... κ', κβ', κβ', κγ' ... λε', λε', λς' ... μς'. Κατὰ τὴν ἀντιγραφὴν τοῦ χειμένου ἢ 42α πράξις ἐγράφη (ἄνευ ἐπιγραφῆς) ὡς συνέχεια τῆς 41ης, ἥτις φέρει τὸν ἀρ. μ', καὶ οὕτω ὁ ἀρ. μα' ἐτέθη εἰς τὴν 43ην πρᾶξιν. Ἡ χ² ἐπεμβαίνει εἰς τὴν ἐσφαλμένην ἀρίθμησιν μετὰ τὸν ἀρ. ιδ', ὅτε καὶ ἔχομεν τὸ πρῶτον λάθος. Διορθώνει ἓνα ἕκαστον τῶν ἀριθμῶν πλὴν τοῦ ἀρ. με'. οὕτως, αἱ πράξεις 46, 47, 48 φέρουν τοὺς ἐξῆς ἀριθμούς: μδ' (με'), με' (-), μς' (μζ'). (Καὶ ἡ χ² δὲν ἀντελήφθη τὴν συνένωσιν τῆς 42ας πράξεως μετὰ τῆς 41ης, τὴν ὁποῖαν ὀρθῶς ἀριθμεῖ ὡς μα', θέτει ὁμως τὸν ἀρ. μβ' εἰς τὴν 43ην.)

Α. Τ ε ὑ χ η : 7×8 (56), 3 (59). Τὰ τεύχη δὲν ἀριθμοῦνται. Παραπομπαὶ ἀπὸ τεύχους εἰς τεύχος. — Γ ρ α φ ῆ ὀρθία, φιλολογικὴ, συνεστραμμένη, ἐμπείρου χειρός, λίαν ἐπιμελημένη (Πίν. 9). Μελάνη μαύρη. Ἐλλειψὶς ἐρυθρογραφίας. — Χ ἄ ρ τ η ς λεπτός, ὑδ. γραμμαὶ πυκναί, ὑδατός. (τὸ αὐτὸ δι' ὅλου τοῦ κώδ.) κύκλος, ὡς περ. Briquet 3085 [1555]. — Κ α τ ἄ σ τ α σ ι ς μετρία· κηλίδες ἐξ ὑγρασίας· λυτὰ τὰ δύο πρῶτα τεύχη καὶ τὰ φφ. 57-59. — Ἀ σ τ ἄ χ ω τ ο ν .

10 Χάρτ. 158×113 [125×75] φφ. 503 στ. 24 τέλ. 18ου αἰ.

Ἀνθολογία Παπαδικῆς.

φφ. 1γ-8ν Μακάριος ἀνὴρ, ἤχος πλ. δ'. (Τίτλος) «Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἀγίῳ τῆς παρούσης ἀνθολογίας, ἥτις περιέχει ἅπαντα τὰ νέα μαθήματα τῶν νέων διδασκάλων, τοῦ τε κῦρ Ἰωάννου, καὶ κῦρ Δανιήλ, καὶ κῦρ Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου, καὶ τοῦ φοιτητοῦ αὐτοῦ Πέτρου τοῦ Βυζαντίου, καὶ κῦρ Ἰακώβου, ἀρχομένη ἐκ τοῦ παρόντος, ὅπερ φάλλεται εἰς τὰς ἀγρυπνίας, συντεθὲν παρὰ κῦρ Πέτρου λαμπαδαρίου τοῦ Πελοποννησίου». (Κατὰ τὴν ἀκολουθοῦσαν λεπτομερῆ ἀναγραφὴν τῶν περιεχομένων παραλείπονται, πρὸς ἀποφυγὴν ἐπαναλήψεων, οἱ ἐν τῷ κώδιξι τίτλοι τῶν ἐπὶ μέρους «μαθημάτων»· παρατίθενται, ἐν μέρει ἢ ἐξ ὀλοκλήρου, ὅταν τοῦτο κρίνεται ἀναγκαῖον.)

φφ. 9γ-17ν Ἐτερον Συνεσίου Ἰβηρίτου, ἤχος πλ. β'.

φφ. 17ν-31γ Κεκραγάρια Πέτρου λαμπαδαρίου τοῦ Πελοποννησίου, κατ' ἤχον, «ἄτινα ἐξηγήθησαν ἐκ τῶν παλαιῶν», φφ. 31γ-38ν Ἐτερα Ἰακώβου πρωτοφάλτου, κατ' ἤχον, «συντετμημένα ἐκ τῶν παλαιῶν».

φφ. 38ν-39γ Φῶς ἰλαρόν, ἐξήγησις Πέτρου λαμπαδαρίου τοῦ Βυζαντίου, ἤχος δ'.

φ. 39r Θεοτόκε παρθένε Ἰακώβου πρωτοφάλτου, σύντομον, ἤχος δ'.

φφ. 39v-135r Πολυέλεοι. φφ. 39v-49v Δούλοι Κύριον Ἰωάννου πρωτοφάλτου, ἤχος α', φφ. 50r-57r Τοῦ αὐτοῦ, ἤχος δ', φφ. 57r-65v Δανιὴλ πρωτοφάλτου, ἤχος δ', φφ. 66r-78r «Ἐτερος πολυέλεος ἡδύτατος, ποιηθεὶς παρὰ τοῦ κὺρ Πετράκη δομestίχου [Πελοποννησίου], ὠραῖος», ἤχος πλ. α', φφ. 78r-89r Τοῦ αὐτοῦ, ἤχος βαρὺς, φφ. 90r-101v Συνεσίου Ἰβηρίτου, ἤχος πλ. β', φφ. 102r-109v Παρθενίου Μετεωρίτου, ἤχος β', φφ. 110r-117v Ἀναστασίου Λαρίσης [Ραφανιώτου], ἤχος δ' λέγετος, φφ. 118r-128v Μελετίου Σιναΐτου, ἤχος πλ. δ', φφ. 129r-132r Λόγον ἀγαθὸν Ἀδήλου, ἤχος πλ. α', φφ. 132v-135r Ἐπὶ τῶν ποταμῶν Βαβυλῶνος Ἀδήλου, ἤχος πλ. δ'.

φφ. 135v-148r Πᾶσα πνοὴ εὐαγγελίου τοῦ ὄρθρου Ἰωάννου πρωτοφάλτου, εἰς διαφόρους ἤχους, φφ. 148v-157r Ἔτερα Πέτρου Πελοποννησίου, φφ. 157r-159v «Τοῦ Γαζῆ, ὅπερ ἐξηγήθη παρὰ κὺρ Πέτρου τοῦ Βυζαντίου», ἤχος πλ. δ'.

φφ. 159v-160r Δόξα, Ταῖς τῶν ἀποστόλων ... «σύνθεσις κὺρ Πέτρου [Πελοποννησίου]», ἤχος β', φφ. 160r-161r Δόξα, Τῆς μετανοίας ... Τοῦ αὐτοῦ, ἤχος πλ. δ'.

φφ. 161r-164r Τιμιωτέραι Πέτρου λαμπαδαρίου τοῦ Πελοποννησίου, κατ' ἤχον, ἀργαὶ καὶ σύντομοι.

φφ. 164r-173r Ἐωθινὰ δοξαστικά (α' - ια') Ἰακώβου πρωτοφάλτου, «συντετμημένα ἐκ τῶν παλαιῶν καὶ μετὰ πλείστης ἐπιμελείας καὶ καλλωπισμοῦ συντεθέντα».

φφ. 174r-223v Δοξολογία. «Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγία (!) καὶ τῶν δοξολογιῶν ὕμνων». φφ. 174r-176r Ἰωάννου πρωτοφάλτου, ἤχος α', φφ. 176r-195r Πέτρου Πελοποννησίου (εἰς διαφόρους ἤχους), φφ. 195r-198r Δανιὴλ πρωτοφάλτου, ἤχος βαρὺς, φφ. 198r-201r Ἰωάννου πρωτοφάλτου, ἤχος πλ. δ', φφ. 201r-221v Ἰακώβου πρωτοφάλτου, κατ' ἤχον, «πάνυ ὠραῖαι», φφ. 221v-223v Πέτρου τοῦ Βυζαντίου, ἤχος α' δ' φωνος.

φφ. 224r-225v «Τρισάγιον τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, ἐξηγηθὲν ἐκ τοῦ παλαιοῦ παρὰ τοῦ κὺρ Πέτρου [Πελοποννησίου]», ἤχος δ'.

φφ. 225v-227v «Τρισάγιον νεκρώσιμον, ἐξηγηθὲν παρὰ τοῦ αὐτοῦ», ἤχος πλ. β', φφ. 227v-228v «Ἐτερον σύντομον τοῦ αὐτοῦ», ἤχος πλ. β'.

φφ. 228v-229r Τὸν δεσπότην καὶ ἀρχιερέα, «ἐξηγήθη παρὰ τοῦ αὐτοῦ», ἤχος βαρὺς.

φφ. 229v-239v «Τὰ ἐν τῇ θείᾳ καὶ ἱερᾷ Λειτουργίᾳ». φφ. 229v-233r Τυπικά, «ἅπερ συνετέθησαν παρὰ τοῦ αὐτοῦ», ἤχος πλ. δ' καὶ β', φ. 233v Δεῦτε προσκυνήσωμεν, φφ. 233v-235v Τρισάγιον καὶ Δύναμις Πέτρου Πελοποννησίου, φφ. 235v-237v Δύναμις τοῦ Κορώνη, «ὅπερ ἐξηγήθη παρὰ τοῦ αὐτοῦ», φφ. 237v-238r Ὅσοι εἰς Χριστόν, Τὸν Σταυρόν σου, φ. 238r-v «Ἀλληλουάριον πρὸ τοῦ εὐαγγελίου, ἐξηγηθὲν ἐκ τοῦ παλαιοῦ παρ' αὐτοῦ»,

ἤχος α', φ. 239r-v Δόξα σοι Κύριε, Εἰς πολλὰ ἔτη, φ. 239v «Εἰς τὰς χειροτονίας καὶ Παρακλήσεις» (Κύριε ἐλέησον, Κύριε σῶσον τοὺς εὐσεβεῖς, Ἄξιος).

φφ. 240v-295v Χερουβικά. φφ. 240v-247r Δανιὴλ πρωτοψάλτου, ἤχος α', β' καὶ γ', φφ. 247r-267r Πέτρου Πελοποννησίου, κατ' ἤχον, «διεξοδικά, πάνυ ὠραῖα καὶ ἔντεχνα», φφ. 267r-279r Ἔτερα τοῦ αὐτοῦ, κατ' ἤχον, φφ. 279v-287v Πέτρου τοῦ Βυζαντίου, κατ' ἤχον (μέχρι τοῦ: ἀποθώμεθα μέριμναν), φφ. 287v-291r «Ἔτερα σύντομα τῆς ἐβδομάδος, κὺρ Πέτρου λαμπαδαρίου», ἤχος α', δ', πλ. α', βαρύς, πλ. δ', φφ. 291r-294r Ἔτερα τοῦ αὐτοῦ, ἤχος α', βαρύς, δ', πλ. α', πλ. δ'.

φ. 294v Πατέρα υἱὸν Ἰωάννου πρωτοψάλτου, ἤχος β', φ. 295r Ἀγαπή-σω σε Κύριε Ἰακώβου πρωτοψάλτου, ἤχος β'.

φφ. 295v-297r «Ἀρχὴ σὺν Θεῷ καὶ τὰ φαλλόμενα ἐν τῇ ἱερᾷ Λειτουργίᾳ τοῦ Μεγάλου Βασιλείου, σύνθεσις κὺρ Πέτρου» (Ἄγιος, ἅγιος κτλ., Σὲ ὑμνοῦμεν, Τὴν γὰρ σὴν μήτραν).

φφ. 297v-340v Κοινωνικά τῶν Κυριακῶν (Αἰνεῖτε), κατ' ἤχον. φφ. 297v-303r Δανιὴλ πρωτοψάλτου, φφ. 303r-309v Πέτρου λαμπαδαρίου τοῦ Πελοποννησίου, φφ. 309v-315r «Ἔτερα τοῦ αὐτοῦ ὄντας δομῆστικος, ὠραῖα λίαν», φφ. 316r-324r Ἔτερα τοῦ αὐτοῦ, φ. 324r Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ, ἤχος βαρύς, φφ. 324v-325v «Τοῦ αὐτοῦ ἔντεχνον», ἤχος πλ. δ', φφ. 325v-332r Πέτρου τοῦ Βυζαντίου, φφ. 332v-340v Ἀθανασίου ἱερομονάχου.

φφ. 340v-343v Κοινωνικά τῆς ἐβδομάδος Πέτρου λαμπαδαρίου τοῦ Πελοποννησίου (πλήρης σειρά).

φ. 344r Τὸν δεσπότην καὶ ἀρχιερέα «εἰς τὴν ἀπόλυσιν», ἤχος β'.

φφ. 344v-395v Κοινωνικά τοῦ ἑνιαυτοῦ. φφ. 344v-363r Δανιὴλ πρωτοψάλτου, φφ. 364r-395v Πέτρου λαμπαδαρίου τοῦ Πελοποννησίου. (Ἐνδιαμέσως: φ. 371v Ἐκ στόματος νηπίων κὺρ Νάνου [ἀμαρτωλοῦ, Καστοριανοῦ], ἤχος βαρύς, φ. 377r Ἐξηγέρθη ὡς ὁ ὑπνῶν Τοῦ αὐτοῦ, ἤχος α' δ' φωνος, φ. 385v Ὁ ποιῶν τοὺς ἀγγέλους Ἰωάννου πρωτοψάλτου, ἤχος πλ. δ', φ. 388v Εἰς μνημόσυνον Μανουὴλ τοῦ Χρυσάφου, ἤχος γ', φ. 390v Εἰς μνημόσυνον Ἰωάννου πρωτοψάλτου, ἤχος βαρύς, φ. 393r Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν Τοῦ αὐτοῦ, ἤχος πλ. α', φ. 394r Τοῦ δείπνου σου Ἰακώβου πρωτοψάλτου, ἤχος πλ. β', φ. 395r Σιγησάτω Τοῦ αὐτοῦ, ἤχος πλ. α'.)

φφ. 396r-398v Λειτουργία τῶν Προηγιασμένων, «συντεθέντα παρὰ τοῦ κὺρ Πέτρου» (φ. 397v-398r Νῦν αἱ δυνάμεις Ἰακώβου πρωτοψάλτου, ἤχος βαρύς).

φφ. 398v-399v Προκείμενα τῆς Μ. Τεσσαρακοστῆς (Μὴ ἀποστρέψης, Ἔδωκας κληρονομίαν καὶ Κύριε τῶν δυνάμεων Ἀδῆλου, Ψυχὴ μου, ψυχὴ μου Πέτρου τοῦ Βυζαντίου).

φφ. 400r-405r «Ψάλλονται τὰ παρόντα εἰς τὴν λαμπροφόρον Ἀνάστασιν, ὁπότεν γίνεται ὁ ἀσπασμός». φ. 400r-v Δόξα, καὶ νῦν, Ἀναστάσεως ἡμέρα

Ἀδήλου, ἤχος πλ. α', φφ. 400v-403r Κράτημα, ἐξήγησις Πέτρου λαμπαδαρίου τοῦ Βυζαντίου, φφ. 403r-404v Κράτημα Πέτρου Πελοποννησίου, ἤχος α' δ' φωνος, φ. 405r Χριστὸς ἀνέστη, ἀργὸν καὶ σύντομον.

φφ. 408r-467r «Ἀρχὴ σὺν Θεῷ τῶν νέων μαθημάτων. Τὸ παρὸν εἰς τὸν ἅγιον Διονύσιον τὸν ἐν τῷ Ὀλύμπῳ, συντεθὲν παρὰ κυρ Ἰωάννου πρωτοφάλτου». Πρόκειται διὰ τὸ «μάθημα» Ὁ νοῦς σου ταῖς νεύσει πρὸς τὸν Θεόν, ἤχος δ' (φφ. 408r-409v). Ἀκολουθοῦν: φφ. 409v-410v Παιδοτόκον παρθένον τίς ἤκουσε Τοῦ αὐτοῦ, ἤχος γ', φφ. 411r-414v Μεγάλυνον ψυχὴ μου τὸν ἐν τῷ σπηλαίῳ Δανιὴλ πρωτοφάλτου, ἤχος α', φφ. 414v-418r Ῥόδον τὸ ἀμάραντον Μελετίου Συναίτου, ἤχος δ', καὶ ἐν συνεχείᾳ τὰ κάτωθι, μέλη Δανιὴλ πρωτοφάλτου: φφ. 418r-422r Σὲ προκατήγγειλαν, ἤχος α' δ' φωνος, φφ. 422r-425v Ῥῶσιν διὰ τοῦ βαντίσματος, ἤχος α', φφ. 425v-427v Σὲ μεγαλύνομεν τὴν ὄντως Θεοτόκον, ἤχος βαρὺς, φφ. 428r-430v Δέσποινα πρόσδεξαι, ἤχος δ', φφ. 430v-437r Ἄπας γηγενής, ἤχος δ', «ὀργανικὸν λίαν καὶ ἔντεχνον», φφ. 437r-440r Χαῖρε κατάρας λύτρωσις, ἤχος πλ. α', φφ. 440r-444r Πανάγιε πάτερ Νικόλαε, ἤχος α', φφ. 444r-445r Ψυχὴ μου, ψυχὴ μου, ἤχος πλ. β'. Ἐπονται: φφ. 445v-448v Λίαν εὐφρανας τοὺς ὀρθοδόξους (ἀπολυτίκιον ἀγίας Εὐφημίας) Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου, ἤχος γ', φφ. 448v-454r Ξένον τόκον ἰδόντες («οἶκος εἰς δόξαν τῆς Θεοτόκου τονισθεὶς παρὰ τοῦ αὐτοῦ»), ἤχος βαρὺς, φφ. 454r-457v Ἄνωθεν οἱ προφήται «κυρ Ἰωάννου τοῦ Κουκουζέλου, ὅπερ ἐξηγήθη παρὰ κυρ Πέτρου τοῦ Βυζαντίου», ἤχος βαρὺς, φφ. 457v-463v Τῆ ὑπερμάχῳ «κυρ Ἰωάννου τοῦ Κλαδᾶ, ὅπερ ἐξηγήθη παρὰ τοῦ αὐτοῦ», ἤχος πλ. δ', φφ. 464r-467r Ἐπιβλεφον ἐν εὐμενεῖᾳ Τοῦ αὐτοῦ, ἤχος α'.

φφ. 467v-485v «Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἀγίῳ καὶ τινων καλοφωνικῶν εἰρμῶν, ποιηθέντων παρὰ διαφόρων παλαιῶν ποιητῶν». Ὁ πρῶτος εἰρμὸς ἀνωνύμως, ἀλλ' ἔπονται ἑννέα μὲ τὴν ἔνδειξιν «τοῦ αὐτοῦ» ἢ «ἔντεχνος τοῦ αὐτοῦ»· πρόκειται διὰ τὰ κάτωθι μέλη Πέτρου Μπερεκέτη (σημειώνεται μόνον τὸ φύλλον ἀρχῆς): φ. 468r Ἡ τρίφωτος οὐσία, ἤχος δ', φ. 468v Τὴν σὴν εἰρήνην δὸς ἡμῖν, ἤχος α', φ. 469r Συνέχομαι πάντοθεν δεινοῖς, ἤχος α', φ. 470r Ἐν βυθῷ κατέστρωσέ ποτε, ἤχος δ', φ. 470v Ἐσεισθησαν λαοί, ἤχος δ', φ. 471v Τῆ εἰκόνι τῆ χρυσοῦ, ἤχος δ', φ. 472r Χαῖρε πύλη Κυρίου ἢ ἀδιόδευτος, ἤχος πλ. α', φ. 473r Χαῖρε νύμφη φαινή, ἤχος βαρὺς, φ. 473v Πῶς σου τὴν χάριν ὑμνήσαιμι, ἤχος πλ. δ', φ. 474v Χαῖρε φωτὸς νεφέλη, ἤχος δ'. Ἀκολουθοῦν: φ. 476r Ἐφριξε γῆ Παναγιώτου Χαλάτζογλου, ἤχος α', φ. 478r Παντάνασσα πανύμνητε «κυρ Μελετίου», ἤχος δ', φ. 479r Ποία μήτηρ ἠκούσθη παρθένας Τοῦ αὐτοῦ, ἤχος δ', φ. 479v Μὴ τῆς φθορᾶς «κυρ Μπαλασίου», ἤχος βαρὺς, φ. 482r Μνήσθητι δέσποινα καμοῦ Δανιὴλ λαμπαδαρίου, πλ. β', καὶ ἐν τέλει 4 εἰρμοὶ Πέτρου Μπερεκέτη: φ. 483v Ἐν τῇ βροντῶσῃ καμίνῳ, ἤχος φθορικὸς, φ. 484r Θεὸν ἀνθρώποις, ἤχος πλ. β', φ. 484v Ἐν λύπαις γὰρ παράκλησιν, ἤχος πλ. β', φ. 485v Λατρεύειν ζῶντι Θεῷ, ἤχος γ'.

φφ. 486r-497v Κρατήματα εις τοὺς προηγηθέντας εἰρμούς (Πέτρου λαμπαδαρίου [Πελοποννησίου], Δανιήλ πρωτοφάλτου, Πέτρου Μπερεκέτη, Ἰωάννου πρωτοφάλτου).

Α. Τὰ τεύχη δὲν ἀριθμοῦνται καὶ εἶναι ἀδύνατος ἡ διάκρισις των. Τὰ φφ. 9-16 φέρουν ἀρίθμησιν σελίδων 49-64. Ἔγραφα τὰ φφ. 89v, 92v, 173v, 240r, 315v, 363v, 405v-407v, 498r-503v. — Γ ρ α φ ἡ ἐπιμελημένη, ἡ τυπικὴ τῶν μουσικῶν κωδίκων. Συνεχῆς ἐναλλαγὴ δύο γραφέων, πιθανῶς διδασκάλου καὶ μαθητοῦ· ἡ γραφὴ τοῦ α' συνεπτυγμένη, γωνιώδης, ἀριστεροκλινῆς, μαρτυρεῖ ἔμπειρον γραφέα (*Πίν. 10*), ἡ τοῦ β' παρομοία, μᾶλλον ἐλευθέρα καὶ ἄνετος. Πλουσιωτάτη ἐρυθρογραφία, πεποικιλμένα ἀρχικὰ καὶ ἐπίτιτλα διὰ συνδυασμοῦ μελάνης, ἐρυθροῦ καὶ κιτρίνου χρώματος, εἰς φφ. 1r, 17v, 135v, 164r, 174r, 224r, 240v, 297v, 364r, 408r. — Χ ἄ ρ τ η ς λεπτός, ὑποκίτρινος. — Κ α τ ἄ σ τ α σ ι ς πολὺ καλή.

Σ τ ἄ χ ω σ ι ς νεωτερικὴ (σανίδες, «ἐξογκώματα»), ἐκ δέρματος βυσσινοχρόου. Ἐντυποὶ παραστάσεις ἀνθέων (διὰ χρυσοῦ εἰς τὸ μέσον) ἐντὸς ὀρθογωνίου ταινιοειδοῦς πλαισίου. Σύγχρονος πρὸς τὸ χειρόγραφον.

Ε. πφ. σταχ. ἀρχ. *Εἰς Ἀνδριανούπολιν.*

(αὐτόθι) 1817 *Ιουνίου 20 ἡμέρα Τετάρτη, ὅπου εμαρτίρισαν οἱ δύο μάρτιρες, ἕνας ιερέας καὶ ἄλος λαϊκός. + Γριγόριος Νικόλαος (τὰ ὀνόματα τῶν δύο μαρτύρων).*

(κατωτέρω) 1823 *Μαΐου 19 ὅπου ἔρηξεν χαλάζη ἡμέρα Σαββάτου, ὡρα τῆς ἡμέρας ἡκχα [;] καὶ μησή, καὶ τω ζήγησαν καὶ ἦλθεν δράμηνα 165 καὶ 77, καὶ πολλα ζῶα χοντρά ἐψώφησαν, καὶ ἄνθρωποι ὅπου ἦταν ἐξω σκοτόθικαν.*

φ. 503v *Μη κηρδίτζη Σα . . Κερεστετζη του πεδῆ [= τὸ παιδί].*

πφ. σταχ. τέλ. Λογαριασμοί.

ΕΥΡΕΤΗΡΙΑ

Οἱ ἀριθμοὶ παραπέμπουν εἰς τὰ χειρόγραφα. Τὰ ὀνόματα τῶν συγγραφέων τυπώνονται μὲ πλάγια στοιχεῖα.

Α΄ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ (ΕΡΓΩΝ, ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ ΚΑΙ ΑΓΙΟΛΟΓΙΚΟΝ)

- Ἀγαθόνικος ἄγ., Ἀκολουθία 6. 3
 Ἀδήλου, Εὐχὴ εἰς τὴν Θεοτόκον 5 φ. 57γ,
 Κανόνες εἰς τὴν Θεοτόκον 5. 24,26-
 28,32
 Ἀθανάσιος ἱερομόναχος, μουσ. 10
 Ἀμερικὴ· στίχοι περὶ αὐτῆς 4. 33
 Ἀναστάσιος Ραφανιώτης, μουσ. 10
 Ἀναστάσιος Σιναΐτης, Ἐρωταποκρίσεις 2.
 2
 Ἀνδρέας Κρήτης, Κανόνες εἰς τὴν Θεο-
 τόκον 5. 3-5,22
 Ἀνθολογία Παπαδικῆς 10
 Ἀποστολοευαγγέλιον 1
 Γεώργιος Νικομηδεῖας, Κανόνες εἰς τὴν
 Θεοτόκον 5. 2,10,11,17,23
 Δανιὴλ πρωτοφάλης, μουσ. 10
 Δείνα, θυγάτηρ τοῦ Ἰακώβ· στίχοι περὶ
 αὐτῆς 4. 44
 Δημῶδης γλῶσσα· Λόγοι, διηγήσεις κ. ἄ.
 3 4
 Διηγήσεις ἀσκητικαὶ ψυχωφελεῖς 4. 56
 Διηγήσεις θρησκευτικοῦ περιεχομένου (εἰς
 δημῶδη) 3
 Διηγήσεις περὶ παλαιῶν ἱστοριῶν ἀπὸ
 Ἀδὰμ 2. 1
 Διονύσιος Χῖτος, Ἀκολουθία ἁγίων 6
 Ἐλένη ἁγία· διήγησις περὶ 3 σ. 25
 Ἐξομολογητάριον 7 8 σ. 433
 Ἐπιστολικοὶ τύποι 8E
 Ἐπὶ τὰ παῖδες ἐν Ἐφέσῳ· διήγησις περὶ 3
 σ. 90
 Εὐαγγελιστάριον 1. 1
 Εὐχαί· εἰς τὴν Θεοτόκον 5 φ. 1γ, 57γ, εἰς
 τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν 5 φ. 1ν, συγχωρη-
 τικὴ 7 φ. 64τ
 Θεοδοσία ἁγ., Ἀκολουθία 6. 2
 Θεόδωρος Στουδίτης, Κανόνες εἰς τὴν Θεο-
 τόκον 5. 8,12(;))
 Θεόκτιστος Στουδίτης, Κανὼν εἰς τὴν Θεο-
 τόκον 5. 31
 Θεοτοκάριον 5
 Θηκαρᾶς (;), Κανόνες εἰς τὴν Θεοτόκον 5.
 6,18,30
 Θημάρ, θυγάτηρ τοῦ Δαβίδ· στίχοι περὶ
 αὐτῆς 4. 45
 Ἰάκωβος πρωτοφάλης, μουσ. 10
 Ἰησοῦς Χριστός· εὐχὴ εἰς αὐτὸν (κατ' ἄλ-
 φάβητον) 5 φ. 1ν, στίχοι εἰς τὰ Πάθη
 4. 1
 Ἰουστινιανὸς καὶ Θεοδώρα· διήγησις περὶ
 3 σ. 113
 Ἰωάννης Δαμασκηνός, Κανόνες εἰς τὴν
 Θεοτόκον 5. 6,13,18,21(;),25,30,34
 Ἰωάννης πρωτοφάλης, μουσ. 10
 Ἰωάννης Χρυσόστομος, Ἀπόσπασμα περὶ
 θανάτου παιδιῶν 4. 58,59
 Ἰωσήφ ὁ ὕμνογράφος (;), Κανόνες εἰς τὴν
 Θεοτόκον 5. 20,21,26,32, Κανὼν εἰς
 τὸν ἄγ. Ἀγαθόνικον 6. 3
 Ἰωσήφ Στουδίτης, Κανὼν εἰς τὴν Θεοτό-
 κον 5. 1
 Καλλίνικος Ἡρακλείας, Κανὼν εἰς τὴν
 Θεοτόκον 5. 33
 Κανόνες ἀποστολικοὶ καὶ συνοδικοὶ 7 φ.9ν
 Κανόνες ἀσματικοὶ· εἰς ἁγίους 6. 1-3, εἰς
 τὴν Θεοτόκον 5
 Κανόνες Μ. Βασιλείου 7 φ. 9ν
 Κλαδᾶς Ἰωάννης, μουσ. 10
 Κλήμης, Κανὼν εἰς τὴν Θεοτόκον 5. 16
 Κορώνης Ξένος, μουσ. 10
 Κουκουζέλης Ἰωάννης, μουσ. 10
 Λέων ὁ Σοφός (;), Εὐχὴ εἰς τὸν Ἰησοῦν
 Χριστὸν 5 φ.1ν

- Λουΐπος ἄγ., Κανὼν εἰς αὐτὸν 6. 3
- Μαρία Θεοτόκος· εὐχαὶ εἰς αὐτὴν 5 φ. 1γ, 57γ, κανόνες εἰς αὐτὴν 5, στιχηρὰ εἰς αὐτὴν 5 φ. 58ν
- Μάρκος Ἐφέσου, Κανὼν εἰς τὴν Θεοτόκον 5. 9
- Μαυρόπουλος Ἰωάννης μητροπ. Εὐχαΐτων, Κανόνες εἰς τὴν Θεοτόκον 5. 7, 19
- Μελέτιος Σιναΐτης, μουσ. 10
- Μελχισεδέκ· στίχοι περὶ αὐτοῦ 4. 42
- Μνημόσυνα· διήγησις περὶ 4. 60
- Μουσικὸς κῶδιξ 10
- Μπαλάσιος ἱερεύς, μουσ. 10
- Μπερεκέτης Πέτρος, μουσ. 10
- Νάνος ἀμαρτωλὸς [Καστοριανός], μουσ. 10
- Νομοκάνον «πάνυ πλουσιώτατον» 7
- Νομοκάνων Μαλαξοῦ 8
- Ξένη ἄγ., Ἀκολουθία 6. 1
- Ὀλυμπιόδωρος, Σχόλια εἰς τὸν Πλάτωνος Γοργίαν 9
- Παρθένιος Μετεωρίτης, μουσ. 10
- Παῦλος μητροπ. Ἀμορίου, Κανὼν εἰς τὴν Θεοτόκον 5. 29
- Παῦλος μοναχός, Κανὼν εἰς τὴν Θεοτόκον 5. 36
- Πέτρος Βυζάντιος, μουσ. 10
- Πέτρος Πελοποννήσιος, μουσ. 10
- Πλάτων, Σχόλια εἰς τὸν Γοργίαν 9
- Πραξαπόστολος 1. 2
- Στίχοι δημῶδεις· εἰς προσκυνητὴν (χατζίτην) 4 σ. 1, εἰς τὰ Πάθη τοῦ Χριστοῦ 4. 1-22, περὶ τῆς Ἀμερικῆς 4. 33, περὶ τῆς γεννήσεως τοῦ Δαβὶδ 4. 23, περὶ τῆς Δείνας, θυγατρὸς Ἰακώβ 4. 44, περὶ τῆς Θημάρ, θυγατρὸς Δαβὶδ 4. 45, περὶ τῆς ματαιότητος τοῦ κόσμου 4. 37, περὶ τῆς Σωσάννης 4. 25-32, περὶ τοῦ Μελχισεδέκ 4. 42
- Συμεὼν Μεταφραστής, Βίος ἄγ. Ξένης (εἰς δημῶδη) 6. 1, Εὐχὴ εἰς τὴν Θεοτόκον 5 φ. 1γ
- Συναξάρια 6
- Συνέσιος Ἰβηρίτης, μουσ. 10
- Σχόλια εἰς Πλάτωνος Γοργίαν 9
- Σωσάννα· στίχοι περὶ αὐτῆς 4. 25-32
- Τουρκικὴ γλῶσσα· παροιμία (;) δι' ἑλληνικῶν χαρακτήρων 5E
- Φώτιος πατριάρχης, Κανόνες εἰς τὴν Θεοτόκον 5. 14, 35
- Χαλάτζογλου Παναγιώτης, μουσ. 10
- Χριστόφορος Μυτιληναῖος, Κανὼν εἰς τὴν Θεοτόκον 5. 15
- Χρυσάφης Μανουήλ, μουσ. 10

Β' ΠΑΛΑΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΙΚΤΟΝ

Συντομογραφία: β. = βιβλιογράφος, ἐνθύμ. = ἐνθύμησις, κτ. = κτήτωρ,

ὄν. = ὄνομα, τοπων. = τοπωνύμιον, χορ. = χορηγός.

Τὰ ὀνόματα τῶν βιβλιογράφων τυπώνονται μὲ πλάγια στοιχεῖα.

- Ἀδριανούπολις, τοπων. 5Bβ 10E
- Ἀθανάσιος παπά- 8B
- Ἀνάπλι, τοπων. 7E
- Ἀνατωλικόν, τοπων. 8B
- Ἀνδρίτσεινα, τοπων. 7E
- Γαβριήλ ἱερομόναχος, β. (1720) 8B
- Γαβριήλ μοναχός (;) 5E
- Γιάννενα, ὄν. 7E
- Γιάφα, τοπων. 3E
- Γόρδιος Ἀναστάσιος 8B
- Γρηγόριος ἱερεύς (;), νεομάρτυς 10E
- Βάρθας, ὄν. 3E
- Βασίλειος, γραφεὺς σημειώματος 5Bβ, E
- Δανιήλ Βατοπεδινός, ἐρυθρογράφος 6B

Δημήτρης Γιαννακός, ὄν. 3E	Νικόλαος, κτ. 2Bβ
Διονύσιος, β. (1789) 4B	Νικόλαος, ὄν. 7E
Διονύσιος μητροπ. Ἀδριανουπόλεως 6 Σημ.	Νικόλαος νεομάρτυς 10E
Διονύσιος μητροπ. Ἐφέσου 6 Σημ.	Νίκος, ὄν. 7E
Διονύσιος Χίτος, β. (1787) 6 Σημ.	«Ξηροποτάμου», τύπος γραφῆς 5A
Ἐμμετρον βιβλιογραφικὸν σημείωμα 4B 8B	Παΐσιος μοναχὸς Ζακύνθιος, χορ. 5B
Ἐνθύμησις ἔτους 1591/2 καὶ 1650 7E, 1741 5E, 1762 3E, 1817 καὶ 1823 10E, 1833 8E	Πέστα, τοπων. 3E
Ἐξομολόγησις, ἐνθύμ. περὶ 7E	Πολυχρόνιος, ὄν. 7E
Ζέμων [= Σεμλίνον], τοπων. 3E	Σάββα ἀγ. μονῆ (Ἱεροσόλυμα), τόπος γραφῆς 4B
Ζώγιο, ὄν. 5E	Σαλονίκη, τοπων. 3E
Ἰωάννης, κτ. 4Bβ	Σκουλῆς παπά- 3E
Καλλίνικος ἱερομόναχος, πνευματικὸς 7E	Σταυρονικήτα μονῆ 5Bβ
Κυράννα, ὄν. 5E	Στίχοι δημῶδεις 5E
Λάμποβο, τοπων. 7E	Συμεὼν στυλίτου πύργος (μονῆς ἀγ. Σάβ- βα Ἱεροσολύμων), τόπος γραφῆς 4B
Λαυρέντιος ἱερομόναχος, β. (;) 7B	Τήρπος (ῆ: Τήρψος), κτ. 5Bβ
Λογαριασμοὶ 3E 4E 10E	Τουφεξῆς Νικόλαος, ὄν. 8E
Λοκοβίγια, τοπων. 5Bβ, E	Τραπεζοῦς, τοπων. 4Bβ
Λουκάς Νικαεὺς, β. (1738) 5B	Φιλόθεος ἱεροδιάκονος, κτ. 5Bβ
Μιχάλης, ὄν. 3E	Χάρτης βομβύκινος 1A
Ναύπλιον — βλ. Ἀνάπλι	Χατζηδημήτριος, β. 3A
	Χρῦσανθος μητροπ. Σηλυβρίας 6 φ.1r, Σημ.

Γ' ΧΡΟΝΟΛΟΓΗΜΕΝΩΝ ΚΩΔΙΚΩΝ

1720 : 8

1787 : 6

1738 : 5

1789 : 4

Δ' ΤΩΝ ΑΡΧΩΝ (INCIPIT) ΕΡΓΩΝ ΑΓΝΩΣΤΩΝ ἢ ΟΛΙΓΩΤΕΡΟΝ ΓΝΩΣΤΩΝ

Ἀγάθωνον, ἄγιε, κεκακωμένην ψυχὴν
μου (Ἰωσήφ ὑμνογράφος, Κανὼν εἰς
τὸν ἄγ. Ἀγαθόνικον) 6. 3

Ἀγγέλων εὐπρέπεια καὶ τῶν ἀνθρώπων
βοήθεια (Ἀδῆλου, Κανὼν εἰς τὴν Θε-
στόχον) 5. 24

Ἀνείκαστε, μακρόθυμε, Χριστέ μου σύγ-

γνωθί μοι (Λέων ὁ Σοφός [;], Εὐχὴ
εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν) 5 φ.1v

Ἀρδευθῆναι πλουσίως δάκρυσι δίδου τὰς
αὐλακὰς (Παῦλος μοναχός, Κανὼν εἰς
τὴν Θεοτόκον) 5. 36

Βυθῶ βαθυτάτης ἀπωλείας (Μαυρόπου

- Ἰωάννης, Κανὼν εἰς τὴν Θεοτόκον) 5. 19
- Δεῦτε, πιστοί, ἅπαντες χεῖρας κροτήσωμεν (Κανὼν εἰς τὸν ἅγ. Λουῦπον) 6. 3
- Δέχου πανευμενεστάτη, Παναγία δέσποινα Θεοτόκε (Συμεὼν Μεταφραστής, Εὐχή εἰς τὴν Θεοτόκον) 5 φ.1r
- Δόξα τῇ σῇ κυοφορία, πανάμωμε (Χριστόφορος Μυτιληναῖος, Κανὼν εἰς τὴν Θεοτόκον) 5. 15
- Δοχεῖον τῆς φύσεως τῆς ἀχωρήτου (Θεόδωρος Στουδίτης, Κανὼν εἰς τὴν Θεοτόκον) 5. 8
- Ἐλεγεν κάποιος ἀπὸ τοὺς ἐναρέτους ... ὅτι πηγαϊνάμενος εἰς Ἀλεξάνδρειαν (Διήγησις ψυχωφελῆς) 4. 56
- Ἐνας ἄνθρωπος ἦτον πολλὰ ἀνελεήμων, ὁ ὁποῖος ἦλθεν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ (Διήγησις περὶ πολυτίμου λίθου ἐν Ἱερουσαλήμ) 4. 62
- Ἐνας ἄρχοντας εἰς τὴν Νικομηδεῖαν εὗρισκετο ἀσθενῆς εἰς κίνδυνον θανάτου (Διήγησις ψυχωφελῆς) 4. 61
- Ἐντιμε κύρ Χατζῆ, τίμιον καὶ εὐπρόσδεκτον τὸ προσκύνημά σου (Στίχοι εἰς προσκυνητὴν: χατζῆν) 4 σ.1
- Ἐπὶ τὴν σὴν θείαν καυχῶμαι ἀντίληψιν (Φώτιος πατριάρχης, Κανὼν εἰς τὴν Θεοτόκον) 5. 14
- Ἐτούτην τὴν ἀγάπησεν τόσον ὁ ἀδελφός της (Στίχοι περὶ τῆς Θημάρ, θυγατρὸς τοῦ Δαβίδ) 4. 45
- Ἡ θεία κλιμαξ Ἰακώβ καὶ γέφυρα (Ἀδήλου, Κανὼν εἰς τὴν Θεοτόκον) 5. 28
- Ἡλίου τοῦ νοητοῦ, πανάμωμε, σκῆνωμα γέγονας (Ἀδήλου, Κανὼν εἰς τὴν Θεοτόκον) 5. 32
- Ἡ πάντα τῇ ὑπὲρ νοῦν κυήσει σου φωταγωγήσασα (Ἰωάννης Δαμασκηνός, Κανὼν εἰς τὴν Θεοτόκον) 5. 25
- Θεῖω φωτί σου, φωτοτόκε δέσποινα (Ἰωάννης Δαμασκηνός, Κανὼν εἰς τὴν Θεοτόκον) 5. 34
- Θεός σοι, Θεοδοσία, γέγονεν ὁδὸς ἀθλήσεως (Κανὼν εἰς τὴν ἅγ. Θεοδοσίαν) 6. 2
- Θρήνων ἀπαρχὰς δεῦρο, ψυχῇ, τῇ Θεοτόκῳ προσοίσωμεν (Ἀνδρέας Κρήτης, Κανὼν εἰς τὴν Θεοτόκον) 5. 4
- Καθεζόμενοι τινες μεγάλοι ἀσκηταὶ εἰς τὴν ἔρημον εἰς μίαν σκῆτην (Διήγησις ψυχωφελῆς) 4. 56
- Καθ' ἐκάστην τάλαινα ψυχῇ πλεῖστον ἀμαρτάνουσα (Ἀνδρέας Κρήτης, Κανὼν εἰς τὴν Θεοτόκον) 5. 22
- Καὶ τούτη ἡ Ἀμερικὴ δὲν ἦτον γνωρισμένη; (Στίχοι περὶ τῆς Ἀμερικῆς) 4. 33
- Καλὸς ὁ κόσμος, πάγκαλος, ὡς ποίημα Κυρίου (Στίχοι περὶ ματαιότητος τοῦ κόσμου) 4. 37
- Κύουσα, παρθένη, ἀνερμηνεύτως (Ἀδήλου, Κανὼν εἰς τὴν Θεοτόκον) 5. 26
- Λόγον Θεοῦ ἡ ὑπὲρ λόγον κυήσασα (Γεώργιος Νικομηδεῖας, Κανὼν εἰς τὴν Θεοτόκον) 5. 17
- Λυχνία ὑπάρχουσα φωτὸς τοῦ θείου (Μαυρόπουλος Ἰωάννης, Κανὼν εἰς τὴν Θεοτόκον) 5. 7
- Μαρίαν τὴν ἄχραντον δεῦτε ὑμνήσωμεν ἅπαντες (Θεόδωρος Στουδίτης [;], Κανὼν εἰς τὴν Θεοτόκον) 5. 12
- Μᾶς ἐδιηγήθη ἓνας ἀπὸ τοὺς ἀγίους καὶ μεγάλους πατέρας ὅτι μία γυναῖκα (Διήγησις ψυχωφελῆς) 4. 56
- Μυστήριον ἀκατάληπτον καὶ ὄραμα ἀθέατον (Γεώργιος Νικομηδεῖας, Κανὼν εἰς τὴν Θεοτόκον) 5. 2
- Νεφέλην ὀλόφωτον πᾶς ὁ λαός σου γνόντες σε (Ἰωάννης Δαμασκηνός, Κανὼν εἰς τὴν Θεοτόκον) 5. 6
- Ξένον ὄντα πάσης ἀρετῆς καὶ μακρυνθέντα (Κανὼν εἰς τὴν ἅγ. Ξένην) 6.
- Ὁ ἄνθρωπος ὅταν ἀποθάνῃ, ἔχει ἡ ψυχὴ ἄδειαν ἡμέρας δύο (Περὶ μνημοσύνων) 4. 60

- Ὁ Ἰησοῦς ἀγάπησεν ἀπ' ταῖς δουλεύτραις μίαν (Στίχοι περὶ τῆς γεννήσεως τοῦ Δαβὶδ) 4. 23
- Ὁ καινὸς τῆς θαυμασίας Ξένης καὶ ξένος βίος (Συμειῶν Μεταφραστής, Βίος ἀγ. Ξένης, εἰς δημῶδη) 6. 1
- Πηλίγη σε γλώσση ῥυπαρᾶ καὶ μολυνθεῖσιν (Ἀνδρέας Κρήτης, Κανὼν εἰς τὴν Θεοτόκον) 5. 5
- Πρὸ πάντων καὶ διὰ πάντων [...] καὶ σὺν πᾶσι χρῆ τὸν ἀληθῆ χριστιανὸν (Διήγησις περὶ παλαιῶν ἱστοριῶν ἀπὸ Ἀδάμ) 2. 1
- Σοφίας, πανάχραντε, σὲ θησαυρὸν ἐπιστάμεθα (Γεώργιος Νικομηδεῖας, Κανὼν εἰς τὴν Θεοτόκον) 5. 23
- Σοφίας τὴν ἄβυσσον ἢ τετοκυῖα (Γεώργιος Νικομηδεῖας καὶ Μᾶρκος Ἐφέσου, Κανόνες εἰς τὴν Θεοτόκον) 5. 10,9
- Σωάννα ἢ φιλόθεος, δόξα καὶ καταδίκη (Στίχοι περὶ τῆς Σωσάννης) 4. 25-32
- Τὰ τῶν πιστῶν χριστιανῶν παιδία διὰ δύο αἰτίας ἀποθνήσκουσι νέα (Ἰωάννης Χρυσόστομος, ἀπόσπασμα) 4. 59
- Τῇ ὑπεράγνῳ προστρέχω καὶ παρθένῳ (Καλλίνικος Ἡρακλείας, Κανὼν εἰς τὴν Θεοτόκον) 5. 33
- Τῆς ἀκηράτου λαβομένη, πάνσεμνε, καὶ μακαρίας ζωῆς (Διονύσιος Χίτος, Κανὼν εἰς τὴν ἀγ. Ξένην) 6. 1
- Τῆς πρὸς ἡμᾶς σου συμπαθείας, ἄχραντε (Παῦλος μητροπ. Ἀμορίου, Κανὼν εἰς τὴν Θεοτόκον) 5. 29
- Τίς διηγῆσεται, κόρη, τὰ μεγαλεῖά σου (Στιχηρὰ εἰς τὴν Θεοτόκον) 5 φ. 58v
- Τίς ἐξειπεῖν σοῦ κατ' ἀξίαν δυνήσεται τὴν ὑπὲρ λόγον σύλληψιν (Κλήμης, Κανὼν εἰς τὴν Θεοτόκον) 5. 16
- Τὸν ἐν σοὶ ἀπορρήτως, παρθενομήτορ, σκηνώσαντα (Φώτιος πατριάρχης, Κανὼν εἰς τὴν Θεοτόκον) 5. 35
- Τοῦ ἀφεντός μας τοῦ Χριστοῦ τὰ πάθη νὰ θυμᾶσαι (Στίχοι εἰς τὰ Πάθη τοῦ Χριστοῦ) 4. 1
- Ὑδατος ἀλλομένου εἰς ἀθανασίαν ὤφθης σκῆνωμα (Ἀδῆλου, Κανὼν εἰς τὴν Θεοτόκον) 5. 27
- Ὑμνος σοὶ ἐπάξιος οὐδεὶς ἐξ ἀνθρωπίνου (Γεώργιος Νικομηδεῖας, Κανὼν εἰς τὴν Θεοτόκον) 5. 11
- Φωτί με τῶν πρεσβειῶν σου φώτισον, κόρη θεόνυμφε (Θεόκτιστος Στουδίτης, Κανὼν εἰς τὴν Θεοτόκον) 5. 31
- Χαῖρε πάντων προστασία τῶν ὑμνούντων σε πιστῶς (Ἰωάννης Δαμασκηνός, Κανὼν εἰς τὴν Θεοτόκον) 5. 13
- Χαίροις ὁ πανάγιος ναὸς τοῦ βασιλέως τῶν ἄνω δυνάμεων (Ἰωάννης Δαμασκηνός, Κανὼν εἰς τὴν Θεοτόκον) 5. 30
- Χαλεπαῖς παθῶν ἐπιβουλαῖς κόρη χειμαζόμενος (Ἰωάννης Δαμασκηνός [;] ἢ Ἰωσήφ ὕμνογράφος, Κανὼν εἰς τὴν Θεοτόκον) 5. 21
- Χαρὰν τὴν σὴν καὶ φωτισμὸν καὶ τὸ ἔλεος (Ἰωάννης Δαμασκηνός, Κανὼν εἰς τὴν Θεοτόκον) 5. 18
- Χριστιανῶν καταφύγιον, πιπτόντων ἐπανόρθωσις (Ἰωσήφ Στουδίτης, Κανὼν εἰς τὴν Θεοτόκον) 5. 1
- ὦ θεομήτορ ὑπέραγνε! Ταύτης γὰρ τῆς προσηγορίας (Ἀδῆλου, Εὐχή εἰς τὴν Θεοτόκον) 5 φ.57r
- ὦς καλῶς στρατευσάμενοι βασιλεῖ τῶν δυνάμεων (Στιχηρὰ «τῶν συναθλησάντων τῷ ἀγίῳ Ἀγαθονίκῳ») 6. 3
- ὦς παστάδα ἔμφυχον Θεοῦ καὶ θυμιατήριον (Ἰωσήφ ὕμνογράφος [;], Κανὼν εἰς τὴν Θεοτόκον) 5. 20

Ε' GRAECITATIS (ΣΠΑΝΙΩΝ ΚΑΙ ΙΔΙΩΜΑΤΙΚΩΝ ΛΕΞΕΩΝ)

ἀγώι 3E	μαγιστριανός = ανώτερος βυζαντινός άξιωματοῦχος 4. 40
άσλάνιον = νόμισμα φέρον παράστασιν λέοντος 3E 5E	μαλάθα = πλεκτόν κάνιστρον 3E
γιαταγάι 3E	μοσχόβικα, έπίρρημα 4. 40
ζυμπίλι = ζεμπίλι 3E	παρδαλός = ποικιλόχρους 3E
ήπηλάριον = έπιστολάριον (;) 8E	πανώβραχο = έπανωβράκι 3E
καπετζήπασις = καπιτζήμπασης = άρχηγός τής άνακτορικής φρουράς 4. 40	παρουσία = παρησία (μονής) = κατάλογος όνομάτων δια μνημόνευσιν υπό ιερέως 3E
καρακρόσια = карагрóсия = άργυρά αύστριακά νομίσματα 3E	σαμαντάρια, ή (;) 8E
καφάρι = φόρος τών Χριστιανών προσκυνητών εις τούς Άγίους Τόπους 3E	σαρανταλείτουργο 3E
κομπολόγιον 3E	σαραντάρι = σαρανταλείτουργον 7E
κορριέρος = πρέσβυς (;) 4. 40	σέλλα = έφίππιον 3E
κουρίτζια = κορασίδες 4. 35	σερσά(ρ)μαρα = τά επί τής σέλλας (;) 3E
λενώματα = λιανώματα (;) 3E	σιτεφένια = σεντεφένια = έκ μαργάρου 3E
λυριστής 4. 39	σούμα = σύνολον 3E
	τεσκερές = άπόδειξις πληρωμής φόρου 3E
	τζουλτάρι = κάλυμμα σέλλας 3E
	τολαμάς = ντουλαμάς = έπενδύτης 3E

Ἐὰν λύσητε τὴν ἐπιτομήν, ἔτι λευ
 κὸν ἀνδρῶν τοῦ αἵματος· ἡ δὲ ἀμνηστία
 ὑμῶν· ὅτι ἐὰν λύσητε τὴν ἐπιτομήν,
 σωσιν ἐπιτομῆς· περὶ πάντων
 τῶν ἁμαρτιῶν· ὁ δὲ ἀνδρῶν τῶν
 ἡμετέρων· οὐκ ἀρῆσαι λύση τῶν
 ἐπιτομῶν· εἰς τὸ ἐμὸν ὄνομα· Ἐκ
 εἰς τὸν ἁγιασμόν·

Ἐκ τὸν κατὰ ματι
 ἡ ἐπιτομή· τὸ ἀπὸ τοῦ πίστεως
 καὶ τὸν ἁγιασμόν· ἀπὸ τοῦ ἁγιασμοῦ
 σαδαιμῶν ἀπὸ τῆς ἡκούσας
 ὅτι ἐρρήθη, ἀπαθήσεις τὸν πλησι
 ωρσὺν καὶ μισήσεις τὸν ἄθροιστον
 ἀπὸ δὲ ἐλάσσω ὑμῶν· ἀπὸ πάντων τῶν ἄθρο
 ὑμῶν· ἀλλοίωτες τῶν ἁμαρτιῶν
 μοῦ ὑμῶν καὶ λαὸς ποιεῖτε τοῖς
 ἡμῶν σὺν ὑμῶν· καὶ προσάχθετε
 ὑμῶν τῶν ἁμαρτιῶν τῶν ὑμῶν
 καὶ ἀπολύετε τῶν ὑμῶν· ὅτι παρὸν ἔσται
 θεοὶ τοῦ ἁγίου ὑμῶν τοῦ ἐμῶν·

207

και αὐτὸ εἰς διακονίαν πέμψο
 τοῖς κατοικοῦσιν ἐν τῇ αὐτῇ α
 ἀδελφείᾳ ὁ καὶ ἐν τῷ αὐτῷ
 ἀγάλματι πρὸς τοῦ πρωτύτου.
 δι' ἀλλήλους βάρναβα καὶ αὐλοῦ: +
 Κυριακὴ ἔ' ἀπὸ τῆς παλαιᾶς οὐτυφλῆ
 εἰς ὄρεωθιν ἢ εἰς λῆ πρὸ κ' ἀπὸ σὺκῆ
 φυλάξιν κίμασ καὶ ὠσὸν κέ ὅτι κ
 λέλοιπῃ πρὸ ἀξων τῶν ἀπο' :-
Εἰ ταῖς ἡμέραις κ' ἡμερῶν ἐστὶ
 πορρωμένον τῶν ἀποσώλων ἢ πρὸ
 ἀλλῶ παιδίσκην τὴν ἐχούσαν πρὸ
 πύθωρος· ἀπαντήσαι ἡμῖν ἢ πρὸ
 ἐργασίαν πολλὴν· παρῆχε τοῖς κ
 ρίοις αὐτοῖς μαντλομένη· αὐτῇ
 κατακουλουθήσασα τῷ παῖδι
 καὶ τῷ σίλῳ ἐκ ἀξελόου.

Ἰωσὼμ αὐτοῦ τοῦ μωσίου, πρῶτον γὰρ
 ἰναυθιοποιήσασιν αὐτὸν· μίχαμ χδ εὐ
 ἀρχι γράπτης· πρὸς γὰρ θυήχθαι
 λαβήν αὐτῶν καὶ σφάλα· Σάμθι
 φατο αὐτὸς ἀμαχάμχ· τούτων οὐκ
 μβωδία μδχ μβ ωγ· ἀνακτικῶς
 ἀρχι γράπτης μίχαμ χδ π· +· τος
 φηπι πιασὸς εἶχα, οκὸ δὲ ἀβλαχ εὐ
 κηπὸ κὸ ἀμ πικ μβμοι· Σφύμ εχκ
 σατο· οὐδὲ ἀρχι γράπτης μίχαμ χδ σαυ
 ἀρχι τωσὸ μα αὐτοῦ· ἔμθσ προίε
 τὰ κ παρὰ τοῦ θυ· Σουδ κ εὐ διν τ
 πημ τοῦ ἴου τοῦ μαβ κη· ταφὴ κ κημ· +
 κ σάισ οὐδὲ τοῦ μαβ κ π βλαβ ωγ
 τοῦ λαοῦ τοῦ κω· κ χθμ εὐ τὶ οὐδ ἀμω·
 κωχ αμμοι εχθμ κη· κω τισ ε
 παρβίαιε

Πίν. 3. Χρφ 2 (μέσ. 15ου αἰ.) φ. 103r.

238

Τῶν αἰῶνος ἐν χερσὶ μαρτύρων καὶ βασιλέων.
 μεμνηθὲς δὲναι μελέησιν, ἐν ὅσοις προσέταται.
 ἢ αὐτῶν τῶν αἰῶν ἀγαθῶν καὶ ἀδελφότητων.
 ἀγαθῶν καὶ ἀδελφότητων ἐν σωτηρίᾳ.
 καὶ τοῖς προσέταται ἐν αἰῶνι, μεμνηθὲς δὲναι.
 ἐν ὅσοις προσέταται, ἐν ὅσοις προσέταται.

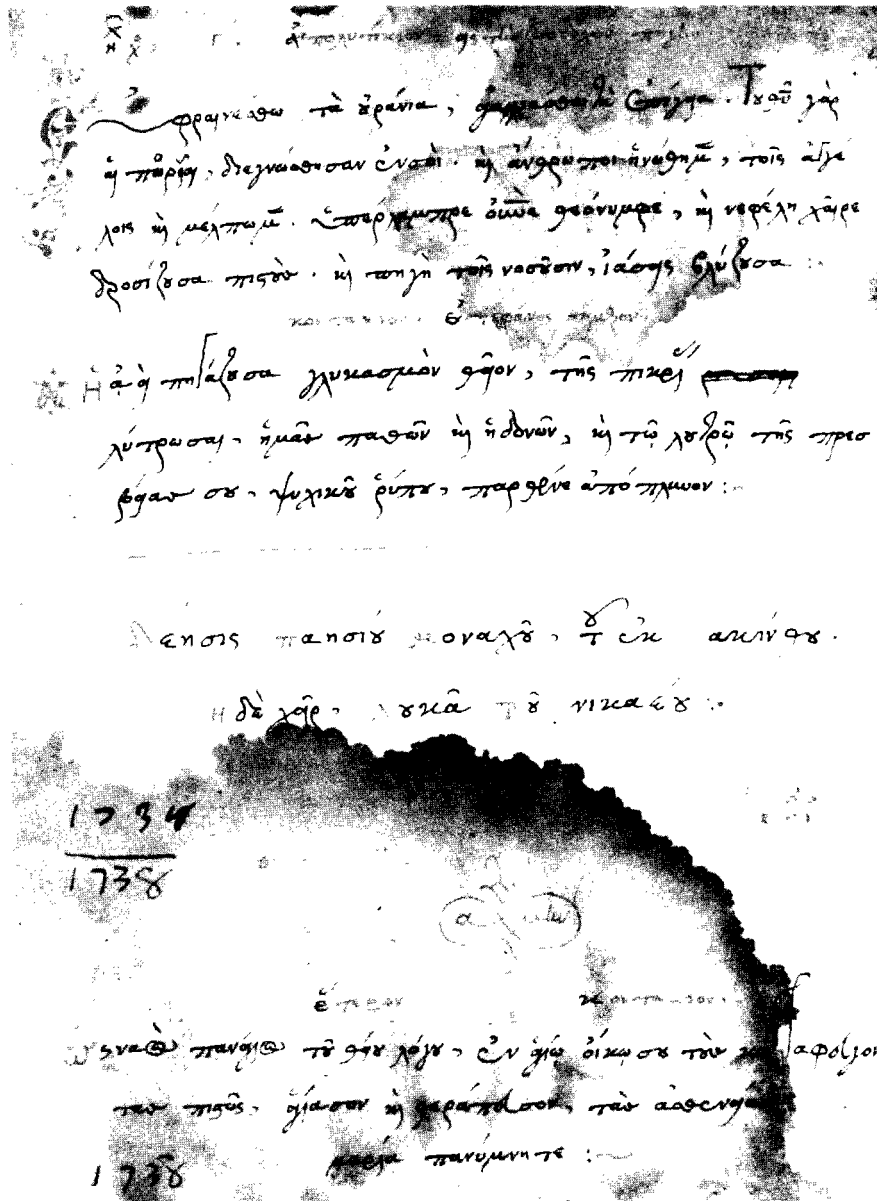
ἢ ὅσοις προσέταται ἐν αἰῶνι 1789, ἐν ὅσοις προσέταται.
 ἢ ὅσοις προσέταται ἐν αἰῶνι, ἐν ὅσοις προσέταται.
 εἶδος, μεμνηθὲς ἀδελφότητων ἀγαθῶν καὶ ἀδελφότητων.
 ἢ ὅσοις προσέταται ἐν αἰῶνι, ἐν ὅσοις προσέταται.

1857

1759

68

ἢ ὅσοις προσέταται ἐν αἰῶνι, ἐν ὅσοις προσέταται.
 ἢ ὅσοις προσέταται ἐν αἰῶνι, ἐν ὅσοις προσέταται.
 ἢ ὅσοις προσέταται ἐν αἰῶνι, ἐν ὅσοις προσέταται.
 ἢ ὅσοις προσέταται ἐν αἰῶνι, ἐν ὅσοις προσέταται.
 ἢ ὅσοις προσέταται ἐν αἰῶνι, ἐν ὅσοις προσέταται.
 ἢ ὅσοις προσέταται ἐν αἰῶνι, ἐν ὅσοις προσέταται.
 ἢ ὅσοις προσέταται ἐν αἰῶνι, ἐν ὅσοις προσέταται.
 ἢ ὅσοις προσέταται ἐν αἰῶνι, ἐν ὅσοις προσέταται.

Πίν. 5. Χφ 5 (ἔτ. 1738) φ. 58r.

τῆς αἰῆς ἀποστολῆς ἐν τῇ
 ὑπομονῇ καὶ
 εὐδοσίᾳ τῆς ψυχῆς, καὶ εὐδοσίᾳ τῆς
 γὰρ δαίτη καὶ εὐδοσίᾳ τῆς ψυχῆς, ἀλλὰ καὶ
 ἐν τῇ αἰῇ τῆς ψυχῆς - εὐδοσίᾳ τῆς ψυχῆς
 ἢ τῆς ψυχῆς εὐδοσίᾳ τῆς ψυχῆς
 αἰῆς: καὶ
 ἐν τῇ εὐδοσίᾳ τῆς ψυχῆς, εὐδοσίᾳ τῆς ψυχῆς
 εὐδοσίᾳ τῆς ψυχῆς, εὐδοσίᾳ τῆς ψυχῆς
 εὐδοσίᾳ τῆς ψυχῆς, εὐδοσίᾳ τῆς ψυχῆς
 εὐδοσίᾳ τῆς ψυχῆς, εὐδοσίᾳ τῆς ψυχῆς

Πίν. 6α. Χφ 6 (ἔτ. 1787) φ. 28r.

ἐν τῇ εὐδοσίᾳ τῆς ψυχῆς, εὐδοσίᾳ τῆς ψυχῆς
 εὐδοσίᾳ τῆς ψυχῆς, εὐδοσίᾳ τῆς ψυχῆς
 εὐδοσίᾳ τῆς ψυχῆς, εὐδοσίᾳ τῆς ψυχῆς
 εὐδοσίᾳ τῆς ψυχῆς, εὐδοσίᾳ τῆς ψυχῆς
 εὐδοσίᾳ τῆς ψυχῆς, εὐδοσίᾳ τῆς ψυχῆς
 εὐδοσίᾳ τῆς ψυχῆς, εὐδοσίᾳ τῆς ψυχῆς
 εὐδοσίᾳ τῆς ψυχῆς, εὐδοσίᾳ τῆς ψυχῆς
 εὐδοσίᾳ τῆς ψυχῆς, εὐδοσίᾳ τῆς ψυχῆς
 εὐδοσίᾳ τῆς ψυχῆς, εὐδοσίᾳ τῆς ψυχῆς
 εὐδοσίᾳ τῆς ψυχῆς, εὐδοσίᾳ τῆς ψυχῆς

Πίν. 6β. Χφ 6 (ἔτ. 1787) φ. 39v.

598
 1
 2
 3
 4
 5
 6
 7
 8
 9
 10
 11
 12
 13
 14
 15
 16
 17
 18
 19
 20
 21
 22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34
 35
 36
 37
 38
 39
 40
 41
 42
 43
 44
 45
 46
 47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 60
 61
 62
 63
 64
 65
 66
 67
 68
 69
 70
 71
 72
 73
 74
 75
 76
 77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86
 87
 88
 89
 90
 91
 92
 93
 94
 95
 96
 97
 98
 99
 100

Πίν. 7α-β. Χφφ 7 (α' ήμ. 16ου αι.) φφ. 52v-53r.

413

λάτρη το ἀγόνια σου. Ἄν τοσοῦτο
 μου χρεῖα τὰ ἀλλόθεν καλῶς
 καὶ ἐπιμελῶς. Ἰὰ γὰρ γαρμένα
 τῶν ἄγων σατάων, ἵνα μὴ
 εἰς κήρυμα θέσωμαι, καὶ ἴσθαι
 σαδοθῶμαι τῶν ἁγίων σου.
 εἰς γένεο σου ἡμῶν
 ἀπὸ τοῦ ἀρχαίου
 ἡμῶν. Ὡς ἡ
 ἡμῶν, καὶ
 τοῦ κράτους.

Εἰς τὸ ἀγόνια τῶν ἀγόνων
 αἰώνων.

Ἰὰ γὰρ ἡ δεικνύουσα ἡ
 σου οὐδὲν ἀγάθην, σατάων
 καὶ ἀνάξια δὲ καὶ μαθητῶν σου.
 καὶ μαθητῶν σου καὶ ἀγόνων.
 ἀναγῶν μαθητῶν ἀδελφῶν σου.
 οὐδὲν σου.

Α ἰς τὸ ἀναλοχίαν.

Musical notation on a page from a 19th-century manuscript. The page features a large, ornate initial letter 'C' on the left side, decorated with intricate floral and scrollwork patterns. The text is written in a cursive script, likely a form of Greek or Latin, and is interspersed with musical notation consisting of notes on a four-line staff. The notation includes various note values, rests, and bar lines. The overall appearance is that of a historical musical score or liturgical text.

Πίν. 10. Χφ 10 (τέλ. 18ου αί.) φ. 408r.